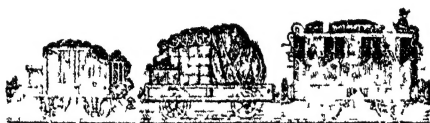

મનોરંજક ગરબાવળી.

સરવે સોશ્યાના સંબંધનોને વાસ્તે.

બનાવનાર
પરચુણ કવિઓ.

અમદાવાદ

આશ્રિત કવિઓ કાગી ઓળમાં મોના દલી-
મંદના મકાનમાં વાડીલાલ દલીય દના
“યુગરાત યુનિયન પ્રસામા”

કુવરજી હુઠીશંગે
જાતિ તથા પ્રસિદ્ધ કરી.

સને ૧૮૭૫

સંવત ૧૯૩૧

બે. મન ૮ આના

સાંકળિયું

૨૫૫

અન્નદેવ વિશે	૩
અંખાણી રુપની.	૩
માતાની રુપની.	૫
મહાવરાવન્દ્ય રાસરો.	૭
વધાવાનું ઘોળ.	૮
ખીજવાર પરણવાના ખહાનાનું ગીત.	૯
અંખાણીના મહિના	૧૦
ખહુચરાણીના મહિના... .. .	૧૩
નંદકીશોરના મહિના... .. .	૧૪
રાધાના મહિના... .. .	૨૨
શુભગી.	૨૩
ગીસરી,	૩૦
વરોદરાનો ગરબો.	૩૪
આળસ તજવા વિશે	૩૮
અંખાણીનો ગરબો	૪૦
તુલશીના મહિના.	૪૩
ભદ્રકાળીનો ગરબો	૪૫
અભીમુખનો ચક્રાવો	૪૭
મુંખાઈના પારશીઓ વિશે.	૫૬

કેશી કુંથ વિશે	૫૯
કેશીની આપડીનો વિલાપ.	૬૦
રાજેશ્રી આપારાવના મરાણ શોકની કવિતા	૧૬
મરનારની પાછળ ન રેવા વિશે.	૬૯
પંદર તથા.	૭૧
રામચંદ્રજી વનમાં સિધાબા તે વિશે તીથિઓ	૭૪
પંદર તથા	૭૭
દોકરીને નિશાળે મોકલવાની.	૭૯
ગરબીઓ	૮૨
ઘડો, હાંલી, ચઢવો, અને ઢાંકણીનો સંવાદ	૮૯
કાળકાનો ગરબા.	૯૨
શાખિઓને શમશાઓ.	૯૪

મનોરંજક ગરબાવળી

અન્ન દેવ વિશે

“પ્રાણિયા ભજી લેને કરતાર, આતો રવખુંછે સંસાર” રાગ
તમને આરાધું અન્ન દેવ, પ્રથમ કરું તગારી સેવ; ટેક.
સવા પહોરે સુતાં ઉઠે, પહેલે પ્રાતઃકાળ
ગાતા પાસે આવા માગે, ખડોર કરતાં ખાળ, તમને૦ ૧
પહોર દાહાણમાં આવી મળેતો, કાયા કરે કલોલ;
માણસ થાય છે ગરવા નવું, ઘડી થાય ને શોળ ત૦ ૨
વાત કરતાં વઢી પડે છે, ભણતાં જાય છે લુહી;
આંખડીએ અંધારાં આવે, કાયા ધર્મ જાય લુહી; ત૦ ૩
પંદરે દિન એકાદશી આવે, વરત તણા મહિમાય;
રાત પડેને રૂપનું લાગે, વાણું કપારે વાય ત૦ ૪
ખળિયામાં ને ખળિયો કહાયે, નેછે સઉથી ખળિયો;
તે ને પાસે ત્રીઝો પહોરે, ધુળ પછને ઢળિયો. ત૦ ૫
તેત્રિસકોટી દેવ મળિને, સઉકો તમને પુજે;
કહે રણછોડ અન્નદેવ મળેતો, સરવે વાતો સુજે; ત૦ ૬

અંખાજીની સ્તુતી

“શેઠ મગાળસા સાધુને સેવે વાણીએ પાજે વરત” એ રાગ
અંજો ખર્ષ બુડતો તારારે, અંખે આર્ષ પાર ઉતારે રે; ટેક.

આ ખેડે હુંતો ધાણું કમાયો, ભર્યો અનંગળ માલ;
 ગદ્યા દરિયા વચ્ચે તોફાન લાગ્યું, શારે ઘાસે હેવાલ; ખેં
 ખલાશિયાતો ખડખડ કરે છે, માહા જીલમ મનમાં;
 માલ ધણી વિગાશી રહ્યો છે, રોલ્યું દરીયામાં; ખેં ૦ ૬
 મધ્ય દરીયા વચ્ચે રોલ્યું માતાજી, વાહાણને નથી વીચામ;
 એક નામનો આશરો તારો, કરો સેવકનાં કામ; ખેં ૦ ૩
 ઊંચું જોઉંતો આભ માતાજી, નીચું જોઉંતો નાર;
 ખાળા શકિત મારી જીમ સાંભળજો, સાજી રાખોને શરીર. ૪
 કુવાયરાની લેહરો લાગીને, મોજ તરૂં શી વાત;
 અપ શુકનની આ વેળા આવી છે, ધામ્યો ધામ્યો અંખે માત
 હાયેથી હવે નેજા છુટ્યા, શદ પાણી ડુંડાં તોડ;
 અંત સમાની આ વેળા થઈ હવે, મોટો ભાલે છે મોડ; ૫
 ડુંગરિયોતો દવ લગાડેલો, પુરણ ક્રીધેલાં પાપ;
 એક પોહારથી રત્નની કરેલું, આવોને આપો આપ; ખેં ૦ ૬
 અરધું વહાણ મેં અર્પણ ક્રીધું, સાક્ષી ઊંચો આભ,
 આ અવસર આરાસુરી આવો, નથી ખાવો મારે લાભ; ખેં ૦ ૭
 જગત જનેતા રત્નની સુણી થયાં, વાધ ઉપર અસવાર;
 કાઝ ઉપર જઈ ત્રિશુળ ત્રાપટ્યું; તાંચું તે જળ મોજાર; ખેં ૦ ૮
 વેહેવારીયો તે અમરજ પામ્યો, આંચું મનમાં વહાલ;
 કરજોડા રાવો ભકત ભણે છે; અરપી દીધો ખલો માલ; ૯

માતાની સ્તુતી

- “અંબા જ્ઞેવાની આડીરે, નીરખુ મોરી માડી” એ રાગ.
 દીધાં તે સુખ દહાડી દહાડીરે, મારા મનમાં છે માડી;
 ધણી ધણી વિપત ઘટાડીરે, મારા મનમાં છે માડી. ટેક
- બાળપણે હું હતો બહુ નિર્બળ;
 પણ તે પીડા ન પગાડીરે. મારાં ૧
- પૃથ્વી ઉપર મેંતો પગ ન મંડાતો,
 પ્રીતે તું કરતી ઉપાડીરે. મારાં ૨
- હાલરડાં જાતી હેતે હોચોળી,
 પારણાં માંહી પોઢાડીરે. મારાં ૩
- ભીનેથી ડોર સંભાળીને કરતી,
 આછાં આછાડ આછાડીરે. મારાં ૪
- ભુખ્યો થયો ત્યારે ભર નોંદાથી,
 જોધે ભરી ઉઠાડીરે. મારાં ૫
- ફુખ્તિયો દેખીને થતી ફુખ્તી દીલમાં;
 પાંપણથી આંસુ પાડીરે, મારાં ૬
- જોઈતું તે હું કહી શકતો ન જીભે,
 ચેતથી મિત પહોંચાડીરે. મારાં ૭
- મારા મારૂ પીધાં તે ઘસી મુળીયાં;
 આરાં કે કડવાં ઉઠાળીરે. મારાં ૮
- દિવસમાં ધડીએ ન નંપવા દેતો;
 એવો હતો હું અનાડીરે. મારાં ૯

ખાતાં પીતાં કે ખરા સુખ દુઃખમાં,	
વિધ વિધ વાતે વીતાડીરે.	માર્ગ ૦ ૧૦
માર ઘડી એવી આકરીને ગુણ,	
ગનથી શકુ ન મટાડીરે.	માર્ગ ૦ ૧૧
દયતરામ કહે દાસ થઈને;	
આપીશ બદલો અગાડીરે	માર્ગ ૦ ૧૨

દિન દિન બહુ સુખદતારે, માયાળુ માયી માતા;	
તું જગમાં ખરી ત્રાતારે, માયાળુ માયી માતા-ટેક	
ઢેટલા ગુણ ગાળી તેટલા થોડ;	
સો નથી ઉચરી શકાતા,	માયા ૦ ૧
સંસારમાં સહિ સ્વાસ્થી સરખા;	
પેખ્યા સગા પરખ્યાતારે.	માયા ૦ ૨
ભુંડો ભક્ષો પણ માતા નિભાવે;	
જોયા ખીજા તથા જાતારે	માયા ૦ ૩
જોયું નહી હેત માતાનાં જોયું;	
આહન તો બહુ ચડાતારે;	માયા ૦ ૪
માતાનાં જોયું નહી માને તે પુત્રો,	
પાછળથી પસંતાતારે.	માયા ૦ ૫
જોને માતા નહી તે સુત જોયા,	
મહા દુખ માંહી મુઝાતારે.	માયા ૦ ૬
માતાતું મન તેતો મેહનો સાગર,	

વિશ્વમાં રમિયો વિધાતારે.	માયા૦ ૭
ભાવ ભરેલાં ભણે હોય ભુમાં,	
ભગનીને વળી બાતારે.	માયા૦ ૮
માસી કે મામા ને કાકી કે કાકા;	
સો ભણે હોય સોહાતારે.	માયા૦ ૯
નેહ ભરી ભરી નારી તણા ગુણ,	
તારી તો વુઝ્ય ન થાતારે;	માયા૦ ૧૦
આ ભવમાં ભલી વું આપનારી,	
સર્વ વિધિ સુખ સાતારે.	માયા૦ ૧૧
દલપતરામ ઠહે ખરા દીલથી,	
ગુણ નથી ગણનાં ગણાતારે.	માયા૦ ૧૨

મલાવરાવનો રાસડો ૪

મેજર બાકર સાહેબ સંવત ૧૮૫૮માં ઠડીમાંથી

મલાવરાવને કાઢ્યો તે ખાખત.

પીતળ લોટા જળે ભર્યારે, દાતાણ ઠરતા જાગ્યોરે
 મલાવરાવ, શેઠેરનો સુખા કપાર આવશેરે.
 દાતાણ કરશું વાડીએરે, ફરતી ફરંગીની ફોજરે માલાવ૦ ૧
 તાંખા કુંડિયો જળે ભરીરે, નહાવાણ કરતાં જાગ્યોરે; મ૦
 નહાવાણ કરશું વાડિયેરે, ફરતી ફરંગીની ફોજરે; મ૦
 રાંધી રસોડાએ એમ રહીરે, ભાજન કરતા જાગ્યોરે. મ૦
 ભાજન કરશું વાડિયેરે, ફરતી ફરંગીની ફોજરે. મ૦

પાન સોપાણીને ઝેળ્યારે, મુખવાસ કરતા જાગ્યારે; મ૦
 મુખવાસ કરશું વાડિયેરે, ફરતી ફરંગીની ફોજરે મ૦ ૪
 સોનાં તે કેરા સોગઠારે, રમત રમતા જાગ્યારે. મ૦
 રમત રમશું વાડિયેરે, ફરતી ફરંગીની ફોજરે. મ૦ ૫
 હોંઆણુ સામા ઢોળિયારે, પોઢાણુ કરતા જાગ્યારે મ૦
 પોઢાણુ કરશું વાડિયેરે, ફરતી ફરંગીની ફોજરે. મ૦ ૬
 કપાંધી આળ્યો પીટચો જંગલોરે, માંચે ટોપી ભુરા વેશરે;
 રાણી રૂએ રંગ મોલમારે, દાશિઆ રૂએ દરખારરે મ૦ ૭
 હાટ રૂએ હાટ વાણિયારે, આરે રૂએ આરણુ ભાટરે; મ૦
 શેકેર છોડી સુખો નિસર્યોરે, લીધી નડિપાદ્યા વાટરે મ૦

વધાવાનું ધોળ ૫

ભમરા પેઢુલો વધાવો મારે આવિયો;
 મેંતો મોકલ્યો મારા દાદાને દરખારરે.
 વાડીના ભમરા દ્રાખ મીઠીરે માંપાનેરના.
 માયી માતાએ હરજે વધાવિયો;
 મારા દાદાએ ઝાલ્યા પાલવ છેડરે; વાડી૦ ૧
 ભમરા બીજે વધાવો મારે આવિયો,
 મેંતો મોકલ્યો મારા વીરાને દરખારરે; વાડી૦ ૨
 માયી ભાભીએ હરજે વધાવીયો,
 મારા વીરાએ ઝાલ્યા પાલવ છેડરે, વાડી૦ ૩
 ભમરા ત્રીજે વધાવો મારે આવિયો;

મેંતો મોકલ્યો મારા મામાનો દરખારરે.	વાડી૦ ૪
મારી મામીએ હરખે વધાવિયો,	
મારા મામાએ ઝાલ્યા પાળવ છેડારે.	વાડી૦ ૫
ભગરા એથો વધાવો મારે આવિયો;	
મેંતો મોકલ્યો મારા સસરાને દરખારરે.	વાડી૦ ૬
મારી સાસુએ હરખે વધાવિયો,	
મારા સસરાએ ઝાલ્યા પાળવ છેડારે	વાડી૦ ૭

બીજી વાર પરણનાના બહુનાનું ગીત ૬

ક્યાંનાં તે આવ્યાં ખીડલાં મોતીવાળા ભમરજી;	
ક્યાંનાં આવ્યાં નાળીએરરે, મારા વારચા નહી રહ્યો ભ૦	
ગ્યુરસદનાં આવ્યાં ખીડલાં,	મોતી૦ ભ૦
નડી આદનાં આવ્યાં નાળીએરરે;	મા૦ ભ૦ ૧
કિયેર લગ્ને સાહેબા પરણશે,	મોતી૦ ભ૦
કિયે લગ્ને જોડશે જનરે,	મા૦ ભ૦ ૨
પાંચમ દિન સાહેબા પરણશે,	મોતી૦ ભ૦
એથે ચલાવશે જનરે	મા૦ ભ૦ ૪
શારે અવશુજી સાહેબા પરણસો;	મોતી૦ ભ૦
શે વાંકે લાવશે શોકપરે	મા૦ ભ૦ ૫
તમારા પાંચા ગોરી શામળા,	મોતી૦ ભ૦
ગોરા પાંચાની છે પાંતરે,	મા૦ ભ૦ ૬
તમારી આંખો ગોરી ચુંચળી,	મોતી૦ ભ૦

અણિયાળી આંખની છે ખાંતરે	માં ૦ ભ૦ ૭
નાક તમારે ગોરી ચીખડું,	મોતી ૦ ભ૦
અણિયાળા નાકની છે ખાંતરે.	માં ૦ ભ૦ ૮
તમારાં છોરે ગોળી ગોખરાં,	મોતી ૦ ભ૦
લિંગા બેસરચાની ખાંતરે	માં ૦ ભ૦ ૯
તમારાં મિયર ગોરી વેગળા.	મોતી ૦ ભ૦
ઢુકકાં સાસડીયાની ખાંતરે,	માં ૦ ભ૦ ૧
તમારે વીરે એકલો	મોતી ૦ ભ૦
સાત સાળાની છે ખાંતરે	માં ૦ ભ૦ ૧૧
ખાળપણનાં પરણિતર વીસર્યાં	મોતી ૦ ભ૦
મોટપણ પરણાની ખાંતરે.	માં ૦ ભ૦ ૧૨

અંખાળના મહીના ૭

કારતક માસે કણ્ણા કણ મૂળ ખાંતરે	મા અંખાળ
અલખિલી અંખા સાંભળ મારી વાંતરે;	મા અંખાળ
વાંત સાંભળીને સમરે શ્રીહરી નાપરે,	મા અંખાળ
તારા હરશનની મને મોટી અંખા આશરે;	મા અંખાળ
માગશર મારો મન મગસા અકળાપરે,	મા અંખાળ
તારી ધમ્મલ દરતાં અંખા દન વહી જાપરે;	મા અંખાળ
દીન વહી જાપને આશા મુજને મોટીરે;	મા અંખાળ
તારા રંગ મંડપમાં હું આવી નવ લોટીરે;	મા અંખાળ
પ્રાપ માસે મુજને મળવા શોશરે,	મા અંખાળ

મુજ રાંક ઉપર સેા ધરવો જોશરે, મા અંબાજી
 રાશ ના ધરીએ તમે છો દેવી જ્ઞાણરે; મા અંબાજી
 જોનું નામ ધરવે શેવક જન પ્રતી પાળરે, મા અંબાજી
 ગાહા મહીને કાંઈ વરત સાંભળ્યાં તમારાંરે મા અંબાજી
 મા શું જુવો છો કુડાં કર્મ અમારાં રે, મા અંબાજી
 કુડાં કરમ ની કરણી છે મધ્યાન રે, મા અંબાજી
 તરા હરસનનું મને મેટું અંબા ધ્યાનરે; મા અંબાજી
 ફાગણ માસે ફરી ફરી ઉલડે અંગરે, મા અંબાજી
 રૂંધ ભરચો મનડાં ન કરસો બંનરે, મા અંબાજી
 આત અમારૂં ચરણે આવી અટકરે, મા અંબાજી
 અધતર મહીને અંતા મુજને ધાપરે; મા અંબાજી
 જનમ ધરી નવ નરખ્યાં અંબા માજીરે મા અંબાજી
 નવ નરખ્યાં મેં અંબા અકળ રૂપરૂપરે; મા અંબાજી
 મા વળતા ક્યાંથી દેજિશ માના રૂપ રે, મા અંબાજી
 વેશાપ મહીને વરસ જાપ દહ નાહી રે, મા અંબાજી
 મા હરે વળતી વેળા રહી છે ગાહીરે; મા અંબાજી
 વેળા માહીને માંથે મોટું દુઃખરે, મા અંબાજી
 વળતા ક્યાંથી દેજિશ માના મુખરે, મા અંબાજી
 જોક માસે મુજને તેડો ઠોકરે, મા અંબાજી
 નહીં તેડો તો જીવાણ જાશે વેઠ રે; મા અંબાજી
 વેઠ જાણેને મીઠા પાશે જનમરે, મા અંબાજી

ભાગ્ય નથી પણ યોછાં મારાં કરમરે. મા અંબાજી
 અશાક માસે અટકે ન ધરીએ મનરે, મા અંબાજી
 તારા દરશન મોઢે તલસે મારૂં તનરે; મા અંબાજી
 તન તળશેને દયા ન આવે મારીરે, મા અંબાજી
 મા દયાળી દીલથી શું મુકે છે ઠાઠીરે, મા અંબાજી
 શ્રાવણ માસે સંધ ભરાય બહુ ભારીરે, મા અંબાજી
 મા જોને ઇચ્છા હોય તે આવે તારે પારીરે, મા અંબાજી
 મા સંધ ભરાયને સઉને ઇચ્છા થાયરે; મા અંબાજી
 મા પાપી હોય તે નીરુચે પાવન થાયરે મા અંબાજી
 ભાદરવે માસે સીદને મન ભમાવોરે. મા અંબાજી
 તારા ફુલેભ દરશન આપી તાપ સમાવોરે. મા અંબાજી
 તાપ સમાવોને સીતળ કરે છાંયરે; મા અંબાજી
 શીશ નમાવતાં પ્રાયશ્ચિત પ્રસે થાયરે મા અંબાજી
 આશા માસે અરજ સાંભળજો વેહુલીરે, મા અંબાજી
 મા આરામુરમાં કરે આનંદની હેલીરે, મા અંબાજી
 હેલી કરીને પુરે મનની આશરે; મા અંબાજી
 મા સેવક જનને તેડો તમારી પાસરે મા અંબાજી
 ખારે માસ પુરણ કીધાં ગાતરે મા અંબાજી
 મા વિશમપુરી વિશ્વાસ ન કરશો ધાતરે, મા અંબાજી
 તેરમો મહિનો મહા ઉત્તમ કહેવાયરે; મા અંબાજી
 મા હરી પ્રતાપે પૂરપોતમ સઉ ગાયરે; મા અંબાજી
 પુરશોતમ માસે સંગ ભરાય બહુ ભારીરે; મા અંબાજી

મા માયર ઉપર તરતી માલે થાળીરે; મા અંખાળ
 આસુરમાં નીતે આનંદ થાપરે. મા અંખાળ
 કરજોડીને ખાપા સેવક ગાપર મા અંખાળ

બહુચરાના મહિના

મધતરે અંત ધણું ખાંધું, નમી નમી બહુચર આરાધું;
 મન માંરે ગોખે જઈ લાધું, સેવોને સનખલપુર રાણી. ૧
 વૈશાખે વાવલિયા વાપા, માળના ઘડ તણે આળ્યા;
 અંખાળની મોટી છે માપા, સેવોને સનખલપુર રાણી. ૨
 જોડે તો જુગતી છે સાચી, હરી હર સમ થકી ન્યાયી;
 ગોખ ઉપર જઈ બલીહારી, સેવોને ૦ ૩
 અશોકે તો ગેધ ઘણા ગાજે, છત્ર શીર બહુચરને ઘાજે;
 આઘડીયાં તો અદભુતે વાજે, સેવોને ૦ ૪
 શ્રાવણે તો સરવડીએ વરસે, માળને ભજશે તો તરશે;
 નીકર તમે અથડતાં મરશે. સેવોને ૦ ૫
 ભાદરવો ભલી પડે ગાજ્યો, સેવકને સનમુખે થાજ્યો;
 પુડંતાં ખાવલડી સાજે, સેવોને ૦ ૬
 આસો માસે આવી દીવાળી, આળ્યાં છે અંખાને ઠાળી;
 ગરબે રમે મોટાં માહાકાળી. સેવોને ૦ ૭
 કારતકે કાપલડી ખાલે, ના આવે માચી માતાળને તોલે;
 તે જોતાં ત્રીભાવન ડોલે, સેવોને ૦ ૮
 માગશર માનસરોવર નાહે, માયર આવી ગરબા ગાજ્યે;

- સેવણી માં કરજીને સાહે સેવાને૦ ૯
 પોરો પ્રીત ધણી પાશી, પાંડવ કીધા ઉગારી,
 કારવ સરવે ગયા છે હારી. સેવાને૦ ૧૦
 માહેતો મને નયા બમતું, મન ગારે રહે છે ભમતું;
 મન મરે માણમાં રમતું. સેવાને૦ ૧૧
 કાગળે કર કરતા રેળી, પેરયાં માએ ચ છાંને ઝાળી;
 કેસર બહુ છાટયાં છે ધોળી. સેવાને૦ ૧૨
 બારે માસ પુનઃ કીધા, દહીતને ડંડ ભલા દીધા;
 દેવતા સહ ઉગારી લીધા. સેવાને૦ ૧૩
 આશો સુઠ બીજને બુધવારે, બારે માસ થયા નારવારે;
 વલણી કરજી મા વારે, સેવાને સનખલપુર રાણી૦ ૧૪

નંદકીશોરના મહિના

- કારતક માસે પાંચ સાહેલીરે;
 શે અગાધે રામ ગયા મુને મેલીરે.
 આવગુણ અમારા શા હશે સાહેલીરે;
 જો હડીએ ઉતાવળું હેત ગયા મને મેલીરે. ૨
 મુને એકલ અન ભાવે નહી સાહેલીરે;
 એ કાટુ કુપ્પ મહારાજ ગયા મને મેલીરે, ૩
 રાણી આગળ કરે ગેંડડી સાહેલીરે;
 વાસે તબિયું ગોકુળ ગામ ગયા મને મેલીરે, ૪
 કઠાણ થયા છે ઠાનજિ સાહેલીરે;

- તે સાંજે હેવાં ગાંઝી વપા મને મેલીરે, ૫
 તે ફુગ દાનુ ધણું સાહેલીરે;
 હી ધણું દેખાડી હેત ગપા મને મેલીરે; ૬
 કારતક કઠણ કાણડાથો સાહેલીરે,
 ના આગળ નંદકાશોર ગપા મને મેલીરે, ૭
 માગશર મયુરામાં ગપા હી આવુંરે,
 મને એક પલક જુગ જાવ સંઘેશો કાણુરે; ૮
 વરનાં કામ મને નહીં સાંજીરે,
 મારે મિત્ર પ્રભુ ની પાંચ સદશે કાણુરે ૯
 વૈદ્યાનમાં કાણુ જશે સગી આવુંરે;
 મોરલી વાશે કુણ સદશે કાણુ ૧૦
 બંસનટના એકમાં સગી આવુંરે;
 હારે બિલ કરશે કાણુ સંઘેશો કાણુરે. ૧૧
 હાણી પાછ કાણુ ઘેરસે સગી આવુંરે;
 કાને માં માગ્યા હધણું હાણુ સંઘેશો કાણુરે. ૧૨
 હશી કાણુ બાલાવશે સગી આવુંરે;
 મુને કાણુ કરશે કઠણ સંઘેશો કાણુરે. ૧૪
 માગશર ઘોટા મરમ તલિ સગી આવુંરે;
 પ્રભુ નામર નંદકાશોર સંઘેશો કાણુરે. ૧૫
 પાસે પ્રભુ મુખી ગપા શો દાવોરે;
 તમે નંદ જસીદા મા હશી આહો આવોરે, ૧૬
 જુમનામાં ગીંદુ શો દાવોરે;

પ્રભુ કાળી નાગની કાઠ હડી અહીં આવોરે. ૧૬
 ઈંદ્રધન વરસાવીઓ શો દાવોરે;
 ગોવરધન દારકાં કાઠ હડી અહીં આવોરે. ૧૭
 તમે જાલવ અમે આહીર શો દાવોરે;
 તે લોક લાજને કાઠ હડી અહીં આવોરે. ૧૮
 જુમનાજિમાં જીલતી શો દાવોરે;
 ચીર હરવાને કાઠ હડી અહીં આવોરે. ૧૯
 વાલા તે વેરી ધવા શો દાવોરે;
 હડી એમ ન કાઠે નાથ હડી અહીં આવોરે. ૨૦
 પાશે પ્રેમદા પલવલે સો દાવોરે;
 તમે જિવણ નંદકીશોર હડી અહીં આવોરે. ૨૧
 માટે મળવા નાથને મન હીશેરે;
 હું જોઉં છું એવિશ વાટ કહીં નવ દીસેરે. ૨૨
 શિવાજે સુખ સાંભરે મન હીશેરે;
 કેમ જાએ મોટી રાત કહીં નવ દીસેરે. ૨૩
 મોરલી શુભવા માપરે મન હીશેરે;
 મેં શાધ્યાં સરવે ગોવાળ કહી નવ દીસેરે. ૨૪
 જો હસવું કરતા નાથજિ મન હીશેરે;
 અમે શાધ્યું વૃદ્ધાવન કહી નવ દીસેરે,
 સપનંતર સરખુ થયું મન હીશેરે;
 અમોને કુખ કેમ સેવાય કહી નવ દીસેરે. ૨૬
 આવડું એમ જાણું નહી મન હીશેરે;

- છેક આપવી છેડ કહી નવ દીશેર. ૨૭
 માગે મન વીખળ થયા મન હીશેર,
 તમે જીવણ નંદકીશોર કહી નવ દીશેર. ૨૮
 ફાગણ કહુ ફરી ફરી દુખ કાપોર;
 તમે ગોપી જનના પ્રાણ દરશન આપોર. ૨૯
 હુાળી હરખે ખેલીએ દુખ કાપોર;
 વસંત આખો વીઠલા દરશન આપોર, ૩૦
 ગુલાબે ભર્યાં ગોવદ દરશન આપોર.
 રમવા સરખી રાત દરસન આપોર. ૩૧
 માથે મુગટ કર મોરલી દુખ કાપોર,
 જીમનાજીને તીર દરસન આપોર, ૩૨
 ગોપીએ સરવે વલવલે દુખ કાપોર,
 એમ કહણ ન થઈએ નાથ દરસન આપોર. ૩૩
 હાંડી હવે ધણી થઈ દુખ કાપોર,
 એમીતા એકાંત દરસન આપોર. ૩૪
 ફાગણ ફરકે છે આંખડી દુખ કાપોર,
 તમે જીવણ નંદકીશોર દરશન આપોર. ૩૫
 એતર મીતા ધણી કરે સહિ બાળોર;
 સ્વામી વિજેગે દેહ પ્રગટી જવાળોર. ૩૬
 વદન કમળ સુધાઈ ગયાં સહિ બાળોર;
 ન સુતે એકે પર પ્રગટી જવાળોર. ૩૭
 શણગાર સેતે પરહી સહિ બાળોર;

- સુકાપાં સઉનાં ગાત્ર પ્રગટી જવાળારે. ૩૮
 ઘેલી શી ફરે છે ગામમાં સઉ ખાળારે;
 નહી કસન વિના કાંઈ વાત પ્રગટી જવાળારે. ૩૯
 ગુણ ગાતી ગોવર્દના સઉ ખાળારે;
 વહે નેત્ર આંસુધાર પ્રગટી જવાળારે. ૪૦
 સોઠ સમુદ્રમાં પડી સઉ ખાળારે;
 તેનું ચીત રહ્યું નહી ડેર પ્રગટી જવાળારે. ૪૧
 એતર ચીત ઠરે નહી સઉ ખાળારે;
 તમે નાગર નંદકાશીર પ્રગટી જવાળારે. ૪૨
 વૈશાખે સઉ વલવલે કપાં જઈએ;૨;
 મારે હૈએ દુઃખ અપાર કોને કહીએ. ૪૩
 ત્રીકમળિ તજિ ગયા કપાં જઈએ;૨;
 વળી હશે દુઃખીનન લોક કોને કહીએ. ૪૪
 પ્રાણ હમારા પ્રભુ કને કપાં જઈએ;૨;
 વળી સાસુ નાણુંનું સાલ કોને કહીએ. ૪૫
 સુનું સઘળું દેખીએ કપાં જઈએ;૨;
 ગયા જીવણ પ્રાણ આધાર કોને કહીએ, ૪૬
 કહણ થયા છે કાનજી કપાં જઈએ;૨;
 હજીએ ન જાએ પ્રાણ કોને કહીએ, ૪૭
 પ્રેમપથમાં સઉ પડી કપાં જઈએ;૨;
 છે વાંદી સઘળી વાત કોને કહીએ. ૪૮
 વૈશાખે રહ્યાં વેગળાં કપાં જઈએ;૨;

છો નાગર નંદકીશોર કાને કહીએર. ૪૯
 જો કાવે જોખીતા એમ હરીનેર;
 શું અટકાયા કુખજ સાથ ન આળ્યા ફરીનેર. ૫૦
 પ્રીત કરી એમ લપટાઈ ગયા હરીનેર;
 મળી મથુરાં કરી નાર ન આળ્યા ફરીનેર. ૫૧
 વાંકે કાઠોને વળગતાં સહિ હરીનેર;
 ભુલી શી વાતે મોહન આળ્યા ફરીનેર. ૫૨
 અમો અખળાનું શું ગળુ કહુ હરીનેર;
 તે તમને ન ધટે નાથ ન આળ્યા ફરીનેર.
 વાંકે શો છે વાઠલા કહુ હરીનેર;
 છેક દઈ ગયાછો છેહ ન આળ્યા ફરીનેર. ૫૪
 માં જો જોખનિયું એજે ગયું કહુ હરીનેર,
 હુંનો ક્યાં લગી રાખુ ધીર ન આળ્યા ફરીનેર. ૫૫
 જો ઠેક જોઈ ગયા કહુ હરીનેર;
 છો નાગર નંદકીશોર ન આળ્યા ફરીનેર. ૫૬
 અશારે ધન આવિયો એ બનીર;
 થયા વિજળીના મમકાર મનકું રહેનીર. ૫૭
 અપેયો પીઠ પીઠ કરે એ બનીર;
 મદમાતા બાલે મોર મનકું રહેનીર. ૫૮
 સેજ પઉડો સાંભરે એ બનીર;
 વળી મંજો વરસે મેહ મનકું રહેનીર. ૫૯
 લોહ લાજ મેં પરહી એ બનીર:

- હું જાણીં પ્રભુની પાસ મનહું રહેનારે. ૬૦
 ધીરજ મેં રાખી ઘણી ઓખેનારે;
 હંતુએ ન આપ્યા નાથ મનહું રહેનારે. ૬૧
 કાઠ સંઘેશો કહે મનહું રહેનારે;
 હરી આવશે આજ કે કાલ મનહું રહેનારે. ૬૨
 અષાડે ના આવીયા ઓખેનારે;
 છો જીવાણ નંદકીશોર મનહું રહેનારે; ૬૩
 ભાવણ વરશે સરવડે તે સાલેર;
 હવે આપ્યા ઓમાસાના દન કહો કેમ સાલેર. ૬૪
 હરી કુખળ સાથે ખેલ કરે તે સાલેર,
 વાલે મુકી વરજની નાર કહો કેમ સાલેર. ૬૫
 સંઘેશો ના કાવીઓ તે સાલેર;
 તમે લોક થયા મહારાજ કહો કેમ સાલેર. ૬૬
 વેહેરીડાં કરે વાત તે સાલેર;
 માંહે પુરણ ખાંધું મન કહો કેમ સાલેર. ૬૭
 વિઠ્ઠલે રાખ્યાં વેગળા તે સાલેર;
 શું નથી જાણતા નાથ કહો કેમ સાલેર. ૬૮
 હરી અતુર થઈ ચુકી ગયા તે સાલેર;
 ગયું જાણપણમાં આજ કહો કેમ સાલેર. ૬૯
 આવણ સુનો હરીવીના તે સાલેર,
 છો નાગર નંદકીશોર કહો કેમ સાલેર. ૭૦
 ભાઈવો કહે ભાઈશુ વરજ નારીરે;

- તમેરે જીત્યા જીગજીવન હરી હું હારીરે; ૭૧
 રમતાં રાઠ ક્રીધી હશે વરજ નારીરે;
 તમે ક્ષમા કરે અપરાધ હરી હું હારીરે; ૭૨
 મનમાંથી બાકુળ થઈ વરજ નારીરે.
 હવે દયા કરે માહારાજ હરી હું હારીરે ૭૩
 તમે કહેશો તે કરશું અમે વરજ નારીરે,
 પ્રભુ રખે રાખતાં મીથા હરી હું હારીરે; ૭૪
 ત્રીકમજી તમે તજ્યા વરજ નારીરે,
 કેમ વરસે વરસાદ હરી હું હારીરે; ૭૫
 અમે આહીર અકાર તજ્યો વરજ નારી,
 તમેછો દીન દયાળ હરી હું હારીરે; ૭૬
 બહારવે ભુજર નવ મળ્યા વરજ નારીરે,
 છો નાગર નંદકીશોર હરી હું હારીરે; ૭૭
 આસો સખી આવશે વનમાળીરે,
 મારે પાશં હરી શું ભેડ આજ દીવાળીરે; ૭૮
 પ્રેમ દેખી ગોપી તણા વનમાળીરે,
 હરી આબ્યા કેવાયા આજ દીવાળીરે; ૭૯
 ગોપી સઉ હરખી ધણું વનમાળીરે,
 ઘેર ઘેર મંગળ ગાય આજ દીવાળીરે; ૮૦
 ફરી ફરી મુખ નરખતાં વનમાળીરે,
 સઉ હરખે ઘેલી પાપ આજ દીવાળીરે; ૮૧
 ગોપી પ્રેમે કરતી આરતી વનમાળીરે,

વળી વેચે હસતી જાવ આજ દીવાળીરે; ૮૨
 મનોરથ પુરાણ કર્યા વનમાળીરે,
 થઆ તે બારે માસ આજ દીવાળીરે; ૮૪
 આસોમાં ફરી મળ્યા વનમાળીરે,
 તમે નાગર નંદકીસોર આજ દીવાળીરે; ૮૪

મહિતા

કાને સખી કારતક કેમ જાયે, કે વનમાં મોરલી કુણ વાસે
 કે મહિનો ઘણી કુણ પાશે, કે જુમના જાવાદા પાણી. ૧ ટક.
 કે માગયેર મનં માંરે મળીયું, કે વખીઆ ભાવ યકા ટળીયું
 કે નેમ લુણ પાણીમાં ભળીયું. કે જુમનાં ૨
 કે પાસે સોમ પડ્યા અમને, વાલાજી મારા શું નમીએ તમને;
 કે હલાશા દીધા છે અમને; કે જુમનાં ૪
 કે માહે મકર તણે માતે કુલ્લડીયાં વેરંતી ખાતે;
 કે વાલાજી મારા મથુરાની વાટે; કે જુમનાં ૫
 ફાગણ ફેર ફેરે હોળી, કે આછા ચરણાને ઝોળી,
 કે ચુંદડી મારી કેસરમાં રોળી; કે જુમનાં ૬
 મધતર મથુરા મંત ધરતી, વાલાજીના ગુણ જાતી ફેરતી
 તોય મારે વાસે કીધી નરતી, કે જુમનાં ૭
 વૈશાખે વાપાવાવલીયા, કે ઘેર પધારા નાવલીયા;
 કે કુધડે ઘોઉ તારા પાવલીયા; કે જુમનાં ૭
 જોડે જગજીવન આળ્યા, કે સઉકો વધામણી લાળ્યા;

વાલાજી મારા કશુએ ના કાળ્યા, કે જુમનાં ૮
 અશાહે અખળા થઇ જાંખી, વાલે મારે ભરજોખન રાખી;
 વિચારે હવે વાત પશે વાંકી, કે જુમનાં ૯
 શ્રાવણ શરવડીએ વરશે; કે નદીએ નાર ધણા તરશે;
 કે કાપલડી ટઉકલીઆ કરશે, કે જુમનાં ૧૦
 ભાદરવો ભલી તરે ગાજો, સૈયર ઘેર વલોણું વાગે;
 તેતો મારા રૂઢીખમાં દાજો, કે જુમનાં ૧૧
 આસોની રજની અજવાળી, કે શેવ વાણું કે સુતાળી
 કે વાલા વિના આ શી દીવાળી, કે જુમનાં ૮
 કે રાધાને હાથ સોનાની ચુડી, કે રમતાં દીસે છે રૂડી;
 દુખારે સરવે ગયાં છે ખુડી, કે જુમનાં જાવા દો પાણી.

ગુજરી

કે કાપુલસે ખાદશાહ મહેને સોગી દીલ્લીકા દીવાનર.
 કે ખાદશાહ ઉતરે ખાગમે ને મેં કપા મસ દખન જાવુંર.
 હાથમેર લેઉ લાલ માટલી દંદાપણ હુકે જાળીર.
 ખાદશાહાર ઉતરે ખાગમે ને મેં કપા મસ દખન જાળીર.
 કે હાથમેર લેઉ લાલ ખડલું પનીહારણ હુકે જાળીર.
 ખાદશાહ ઉતરે ખાગમે ને મેં કપા મસ દખન જાળીર.
 કે હાથમેર લેઉ લાલ લાકડી ગોવાલણ હુકે જાળીર.
 કે ખાદશાહાર ઉતરે ખાગમે ને મેં કપા મસ દખને જાળીર
 કે હાથમે લેજી કુલ છાખડી ને મેં માલન હુકે જાળીર.

કે કુલકુળરનો મારા ધાધરો ને સાળુડે કસખી કોર રે.
 કે કલારે કાંખી ને આણવટ ખીલુવા ઝાંઝરનો ઝમકાર રે.
 કે હાથે ખાનું બંધ ખેરખાં ને એની દસે આંગળીએ વેઢરે.
 કે કાને કલાંકુલ શોભતા ને એને કાને ઝબુકે ઝાલરે.
 કે કોઠે તે પાટીયાં શોભતાં એને કુંઠે એકાવળ હાર રે.
 કે લીલા તે જગનું કાપડુ એને જગ માતીનો હાર રે.
 કે નાકે તે વાળીએ શોભતા એને દીલડી તપે લેલાટ રે.
 કે ખાલે ખાલ માતી પચાંખાં જાણુ ઉગ્યો સુરજ ભાણુ રે.
 કે છોટી મટકીએ દહી જમાયો દુધ લીચો માણુ ચાર રે.
 કે ચલી ગુજરીયાં દહીં ખેચનકુ ચલી ખાદશાહને દરખાર રે.
 કે અપર લયો કોઈ અપરલયો કોઈ લયોને મીઠકાં દુધરે,
 કે માંસુરે કેવે સુણા ખવરીયાં લથકરમાં ગત જાવરે.
 કે દીલી શેહરકા ખાદશાહ તુંજે રખે ગોખર માંયરે.
 કે માંસુનાં વારચાં ના કરે વહુ મહી વેચવાને જાવરે.
 કે હાટે માલ્યા હાટે વાણીયા ને ચોરે મોહ્યા ચોપદાર રે.
 કે જ દખ્ખેસો મોહી રહ્યા ને ખાદશાહ સરખા મોહરે.
 કે ચલી ગુજરીયાં મહી ખેચનકું ખેડી લાલ ખજાર રે.
 કે સીપાઈ ખીચારે ચાડી લગાઈ જીવ જનન હુવા હેરાન રે.
 કે અપને લલકરમાં એશી મૈયારી એસા નહી કોઈકા દુધરે.
 કે ખાદશાહકુંતો અખર હુઈ ને ગુજરી દખન આપરે.
 કે અલીયાં ગલીયાં ગોરી ક્યા શીરના ગોરીપેઠા પડદા માંહરે.
 કે પડદામાં ખેડી મોજ કશા ગોરી માવો નાગર પાનરે.

કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણિ અમારી ખાતર.
 કે છોટી મટકીકા મુલ કરા ને ગોરી ઉસકા કપા હોપ મુલર.
 કે છોટી મટકીકા મુલ કરા ને તેરી સુધ સુધ જાવે ભુલર.
 કે હિંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાખર.
 કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણિ અમારી ખાતર.
 કે ફુસરી મટકીકા મુલ કરાને ગોરી ઉસકા કપા હોપ મુલર.
 કે ફુસરી મટકીકા મુલ કરાને તેરી સોલસે રાણીઓ ફુલર.
 કે સોલસે રાણીઓ સજ કરા તેના કાઠ ના લેવે નામર.
 કે હિંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાખર.
 કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણિ અમારી ખાતર.
 કે તીસરી મટકીકા મુલ કરાને ગોરી ઉસકા કપા હોપ મુલર.
 કે તીસરી મટકીકા મુલ કરાને તેરા મકના હાથી ફુલર.
 કે હિંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાખર.
 કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણિ અમારી ખાતર.
 કે ચોથી મટકીકા મુલ કરાને ગોરી ઉસકા કપા હોપ મુલર.
 કે ચોથી મટકીકા મુલ કરાને તેરી સાચી દીલી ફુલર.
 કે હિંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાખર.
 કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણિ અમારી ખાતર.
 કે તેરા રૂપ તો કીને દીયા, જાણે સોની ધરે સોનાર.
 કે અલ્લાખીઆને મુજે રૂપ દીએ, મેરા કરમ કરે ખીરતાર.
 કે હિંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાખર.
 કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણિ અમારી ખાતર.

કે ગલખલ ગલખલ કપા ખોલતી ગોરી ખોલ સમજકી ખાત
 કે ચકડ છકડ ગોરી કપા ખોલતી કધ છકડ લગાઈ દોમારે
 કે તું નવ જાણીશ એકલી મારા ગુજર મહે નવ લાખર.
 કે હિંદવાણી તું હરામજદી બાદશાકુ દેવે જવાખર.
 કે બાદશાહ કેવે સુજી ગુજરી તમ સુણિ અમારી ખાતર.
 કે માંહે તમારોને ઉડ જાવ પધડી મુખડા હો જાવ લાલર
 કે ટકે ટકે તેરા ટડુ ખેચાઉ દમડીકા દશ ઊંટર.
 કે ટકે ટકે તેરી ઢાળ ખેચાઉ દો કોડી તલવારર.
 કે બાદશાહકુતો ગુરસા લગાને ડાલી ખેડી માંપર.
 કે હાથે ડાલી હાથ કડીઓ ને ઉસકુ હાથોપર ખેડલાવર.
 કે હાથો કે હુદેપર ખેડી ઉસકા કાંધ ન ભેવે નામર.
 કે બ્રાહ્મણ વીરા વેનવું તને આપુ હૈયાનો હારર.
 કે કાગળ જંઘને આલજો મારા હીરા દીપરને હાથર.
 કે હીરીએ કાગળ વાંચીઓ ભાઈ ગુજર પડી ખેડી માંપર.
 કે મહે કાગળ વાંચીઓને ગુજરી પડી ખેડી માંપર.
 કે છો પડી ભાઈ પડવા દો કાંધ એવી લાવીશું ખે મારર.
 કે તાણી ખાંધો ભાઈ ઢાલ તરવારને તાણી ખાંધો હથિયારર
 કે શુરા હાપસો સંગ મલોને નહી કાપરકા કામર.
 કે કેસરીયા ભાઈ વાધા પેહુરને હો જાવ લાલ ગુલાલર.
 કે ત્યાંથી હીરીયો દોડીઓને ગયો ધોડાની પાસર.
 કે તાણીને ખાંધો તંગડો ને ઢીલી મલો લગામર.
 કે દીલી છતીને ઘેર આવું તો રવંત માંહે નામર.

કે હીડીયો ધોડે એકલ મઢ્યો ને ગુજર મઢ્યા નવ લાખર,
 કે મંદા ધોડે એકલ મઢ્યો ને ગુજર મઢ્યા નવ લાખર.
 કે હીડીયો ધોડા ઝડીયો ને ઘોળા માર્યા પચાસર.
 કે લેજો બતાની ભાગ આતો ગુજર કેરૂ રાગર.
 કે મંદા ધોડા ઝડીયો ને જાપ દીલી મેદાનર.
 કે હીડીયો પેઠા સેહુરમાં ને વાણીયા નાઠા જાપર,
 કે મંદા ધોડા ઝડીયો ને કંદાઈ નાઠા જાપર.
 કે તોપાકી ધમરાજ હુઈને હુવા અંધારા ધોરર.
 કે બાદશાહાકુતો ખખર હુઈને હુવા અંધારાધોરર.
 કે સુતો બાદશાહ જાગજો તાર નગર પાંચો ભેકારર.
 સુતો બાદશાહ જાગીયો ભાઈ ક્યા હોતા ધમરાજર.
 કે સુતો બાદશાહ જાગીયોને મુગલ મઢ્યા બાણું લાખર.
 કે તાબાની નોખત ગાણુ ગણેને જોના ધમકે વાગ્યા ઢોલર.
 કે ફાગણુ શુદ્ધ મઉદશને દાહાડે માગલો મર્યો જોરર.
 કે ગુજરી રહીને બાલીયાંને બાલી એકલ બાલર.
 કે હીડીયો પેહુર કાંચળીને હાથીપાર મુજને આલર.
 બાદશાહ સાથે એસી લકુ મેરા જુગમાં હો જાપ નામર.
 તરવાર તાળી પડે ને ખરછી આવે પાનર.
 આગાડી પછાડી દેરા તાંજીને ખીચમે રજો મેદાનર.
 વચમે રાજો ગુજરીને જો જીતે તે લેઈ જાપર.
 હીડીયોને અંદીઓ બાલીયા રાજ સંભળો અમારી વાતર.
 પેહુલો તે ધાવ બાદશાહ તમે કરો ને અમે તમારી રીપતર,

કે ષડ્ઘો ધાય ખાદશાહે ક્રીષો ગુજર લશકર માંપર.
 કે હી યો મંદીયો ધુસ્સે પયા જમ ખકરામાં પડીયા વાધર.
 કે તરવારની તાળી પડેને લોહીનો વરશો મેઘર.
 કે તમારી ગુજરી તમને સાંપી ગુજરી હમારી બેનર,
 કે ત્યાંથી ગુજરી આલીયા ને ગયાં સાસુને ઘેરર.
 કે સાસુ મેણાં ખાલીયાં વહુ જન્મ્યો ખાદશાહને ઘેરર.
 કે આ વહુવરને જવા દોને ખીજી પરણાવું હું કાલર,
 કે આ વહુવરને જવા ન દેઈ મારા ગુજરનો પત જપર.
 કે ત્યાંથી ગુજરી આલિયાંને ગયાં નણદને ઘેરર.
 કે નણદ મેણાં ખાલીયાં ભાભી જન્મ્યો ખાદશાને ત્યાંપર.
 કે ત્યાંથી ગુજરી આલિયાં ને ગયાં પાવાધર.
 કે પાવા તે ઘટમાં અલોપ હો ગઈ માહાકાળી હરવાપર.

મીસરી

કે આઠ કુવા નવ વાવડીજી સોલસે પનીહાર,
 ઉસમે કુણ ગોરી પતળી ઓ મીસરી;
 પતળી કમર લંબે ખાલ. ૧
 કે ઘાટ ધડુલો રેડીઓજી પીંડી લાલ ગુલાલ,
 કાતન વાળી પતળી ઓ મીસરી,
 લળી લળી નાંબે તાર. ૨
 કે એડીની એડી કંઈજી કેડ્યોની કંઈ કમાન,
 નળીના કંઈ બે ભલકા ઓ મીસરી;

- પાડું ચતુરસુભાષ. ૩
- કે ચતુર પુરુષની ગોઠડીજી હસી હસી ઉતર દેસ,
મુરખ પુરુષની ગોઠડી ઓ મીસરી
શાઈ શાઈ ઉતર દેસ. ૪
- કે હસત જોખન ખસતજી રૂવે તો કળભે હું જાપ,
એસો પીગારા મારા સાપળા ઓ મીસરી;
સંજ પડે ઉઠ જાપ ૫
- કે દાદેમ મુકે વાડીએજી ઘર સુકાપ ઘરનાર,
ખાપ ઘેર સુકાપ ખેટડી ઓ મીસરી;
હેણાં પુરુષ ઘેર નાર.
- કે રાજવેણ ખેડી રાજમે જી ખભે ઉધાડા કેશ,
ધરા જોખનકે કારણે ઓ મીસરી;
દીલી ખેડાતી લેશ. ૭
- કે તેરી દીલીને મેરા આગ્રાજી તેરે મેરે કાપકા સનેહ,
તે ચમકાવી વીજળી ઓ લોભીડા
મેં વરસાવ્યો મેહ. ૮
- ઘરના ધોડા ચઢેજી નગર લીઓ કેમ જાપ,
કેઈ મારો સાહેલીએ ભાગવ્યો ઓ મીસરી;
નિત્ય ઘર ભુલી જાપ.
- કે હાથના હથિપાર કરંજી નેણશે બીઓરે ખાલાપ,
સમજાવ્યો ના સમજે ઓ મીસરી,
મુરખ ખરો ગુમાર. ૧૦

કે પાલણપુર દીવડો બળેજી કાગળ પડેર શનેશ,
કે આજનવાળી પતળી ઓ મીસરી ૧૧

મુલક બસે મેવાડ.

કે કાપલને કેમ માડીએજી આંબાની રખવાળ,
મારૂ હરામી મુડલો ઓ મીસરી,
આણ આખ્યાં ફળ ખાપ. ૧૧

કે ગોરીને કેમ મારીએ જી શેન્નેની રખવાળ,
મારોએ હરામી સ્ખપળો ઓ મીસરી,
સેજ પરાઈ જાપ ૧૩

કે માણિકચોકકે બજારમે જી બેકાપ બાલ કપાન,
કે ખેંચનવાળા ઘર નહી ઓ મીસરી;
કીરા પર કરે ગુમાન. ૧૪

કે માણિકચોકના બજારમેજી હીરાલાલ બેકાપ,
ચતુર હોપસો મુલવે ઓ મીસરી,
મુરખ ફેરા ખાપ. ૧૫

કે નદી કીનારે સાહેબા મુડા જલેજી કુવા ન પ્રગટ હોપ,
બપા ન જોબન વાવડે ઓ મીસરી;
મુવા ન જીવે કોપ. ૧૬

કે પ્રીત કરીએ જીયસેજી સદા નીભાયો જાપ;
નોંચથી કાપા કરે પ્રીતડી ઓ મીસરી;
સદાપ મેણાં ખાપ. ૧૬

કે કંકણ કુવો ગોડાવીઓજી રેંટ ફેર મેવાડ,

સૌમ્યનાળી પાવા ઘઢ વસે ઝો મીસરી,

જનો અંધો પીએ ઘઢનાળ.

૧૭

કે પ્રીત કરી હો જાણીને રંગરસ,

રંગરસ લાવે ચુંદડી ઝો મીસરી;

માળી લાવે ફલ,

૧૮

ફલમે કપા પેહરનાજી ધુપ પડે કુમળાપ,

ભલી ખીચારી કલીઆં ઝો મીસરી;

સાજ પડે ખીલ જાપ.

૧૯

ચુંદડીમે કપા પેહરનાજી ખુંદ પડે રંગ જાપ,

ભત્રો બિચારા સાળુડો ઝો મીસરી;

ઘોએ ઘોએ રંગ રહે.

૨૦

કે ખેતર હોય તો ખેડીએજી ડુંગર ખેડ્યા કેમ જાપ;

કુવા હોય તો ગાળીએ ઝો મીસરી,

સમુદ્ર ગાળ્યા નવ જાપ.

૨૧

કે કાગળ હોય તો વાંચીએજી કર્મ વાંચ્યાં નવ જાપ,

કે ત્રાગ હોય તો તોડીએ ઝો મીસરી;

પ્રીત તોડી કેમ જાપ.

૨૨

કે મારા ઠાકોનો ઘોડોજી દોઢો કલાલને હાટ.

દારૂડોનો છાકવો મારો સાહેબો ઝો મીસરી;

ગયો કલાલને હાટ.

૨૩

કે નહી તારા સાહેબાને ભાળવોજી નહી મેં લીએશ જાલાપ

દારૂડોનો છાકવો તારો સાયબો ઝો મીસરી;

આબ્યો કલાલને હાટ ૨૪
 કે મારા ઠાકોરની મોઝડી જ દીઠી કલાલને હાટ,
 દારૂડાનો છાક્યો મારે સાવળા ઝો મીસી;
 ગયો કલાલને હાટ. ૨૫

વડોદરાનો ગરબો

ધન ધનરે વડોદરે શેઠેર રૂપે રંગીલું,
 રૂપે રંગે છેલ છળીલું અલખેલું અપારરે;
 વડોદરાનું વર્ણન કરતાં સુભલે નરને નાર. રૂપે ૦
 બહાર પરાની વશિત ભારે શોભાનો નહી પારરે,
 વિનવતામાં વરશજ વીતે પરા પોળ ખજાર. રૂપે ૦ ૧
 આકુતપર અગ્રાણીયુને કાળુપરમાં ગઉખાનુંરે.
 ફોકટીયા શઉ કૃતેપરામાં દેવાળીયાનું ઠામું. રૂપે ૦ ૩
 સરશીયાની પાળજ ઉપર નેહીનો અખારોરે;
 અષ્ટભુજ અલખેલી ઉભાં પાછળ ગોસાંધ વાડો. રૂપે ૦ ૪
 સરસનાથ છે સામી પાળે વાપઠાવાડી ત્યાંપરે;
 અનખ તળાવની પાળે થડને માલ્યા અગડમાં જાપ. રૂપે ૦ ૫
 લાલ દરવાજા બંગાખાનું વાંદરીયો પુરજરે,
 મીયાં મહમદની વાડી જાણે જળકી રજો સુરજ. રૂપે ૦ ૬
 હાથીપાખાણને દરવાજા કાંઈ હઠીતો હનુમાનરે;
 રામ તળાવની પાળ ઉપર રામેશ્વર ભગવાન. રૂપે ૦ ૭
 ભાઈપાને દરવાજા થઈને શીખવાએ જવાપરે.

અહન રાહનના દરવાજા સોમી આપ્તી કેવાય રૂપે ૦ ૮
 મરદા આગીએ થઈને આલ્યા દરસન કરવા કાળ રે,
 લકડ પોઠું મદનનો ઝાંપો ગોરવંદી મહારાજ રૂપે ૦ ૯
 સોધ નાથના દરસન કોયાં અવી જોએ પાળ રે,
 ચારનેબંધા ગરદન મારે મેસાલ્યા ભાગોળ રૂપે ૦ ૧૦
 ગડુપર આળાજીનું દાંડિયું બદનર રે,
 સકરકુદને ઝાંપે રૂંદો લાલ નામ સરદાર રૂપે ૦ ૧૧
 આનંદપરામાં આવિયાને રાજિપરને ઝાંપે રે
 દામ દક્ષણ રૂંદી થાએ ગાજપતરાવ ત્યાં આપે રૂપે ૦ ૧૨
 હભી બદનરની શોભા મારી આવી ખરી વાય રે,
 સન્યા રૂપ છે રંગે રૂડુ સુર સાગર તળાવ, રૂપે ૦ ૧૩
 ચડીવાડી ધીને ઘાંટે નાગરવારો વિસ્ફાત રે,
 આદિતવારે દરસન કાજો બિડી ખાડુંચર માત રૂપે ૦ ૧૪
 જીભ ચોક લામડી બદનરે રૂંદી શોભા થાય રે
 મૃદંગ વાગે નારી નાચે છાંજી કોઈ ગાય રૂપે ૦ ૧૫
 નીલમ પર ભુતડીને ઝાંપે શેકડીઆ હનુંમાન રે,
 સુરસાગર ગૌધાને દરવાજો ત્રણજ છે કમાન રૂપે ૦ ૧૬
 શેઠરની તપાસે રચના દીકી જીભાને નહી પાર રે,
 હાથી ધોડા પાલખીયાને વાંકડીયા અરવાર રૂપે ૦ ૧૭
 મારે દશાના મારે મળિયાં વચે મહત્તી ચોક રે,
 જીઆ મેહલ મેડીને હટાગી જરૂપાને ગોખ રૂપે ૦ ૧૮
 માંડતીને કમાન ચાલીસ ગતુર કરે વેપાર રે,

કાઢીઆ દુકાનો માંડે જિભી હાથી ભાર રૂપે • ૧૯
 ઝોપટ જોવા આરે રસ્તા સરખા સરખી ઝોળ ૫,
 પાણીને દરવાજા બેઠા વાધ કરે કમોલ રૂપે • ૨૦
 રાજે તળાવની સુદર શોભા જોતામાં મન મોહ રે
 નારી સહ જળભરવા જન્યે ઉત્તમ રચના હોય રૂપે • ૨૧
 રામપદ દરવાજા કહીએ પોયુ છે સન મુખ રે,
 પરમેશ્વરનાં દરસન કરતાં જન્ય જનમના દુખ રૂપે • ૨૨
 મેરી પુરની બેર સહયા શોભા છે ભર પુર રે,
 સુર સાગર રેતનાથદ જોયું વાગે ખડું રણપુર રૂપે • ૨૩
 યોધો દરવાજા આંપાનેશી સરશીયાની વાટ રે,
 વિસતારીને વર્ણન કાષ્ટ યોક પોળને હાટ રૂપે • ૨૪
 નગર નરખ્યું મન હરખ્યું પ્રભુ થપા પ્રસનરે,
 નરસહીજની પોળમાં નરહરીનાં દરસન રૂપે • ૨૫
 રાજ રાજે રણછોડજી ને માહાલક્ષ્મી સુજ માતરે,
 ગોરખનાથ જળદેવજી ને આલો પુડરીનાથ રૂપે • ૨૬
 ખલખતખાનું જમાનખાનું દીવાનખાનું પાસ રે,
 ખરમ તણી તો દવા કરેછે જિંઆ મેહુલ અવાસ રૂપે • ૨૭
 બણી કારીબરી કચેરીમાં જનત જનતના રંગ રે,
 નહિતમ નારી નાથ કરેછે કામળ તેનાં અંગ રૂપે • ૨૮
 તરવારનું ટકારખાનું ગોવીંદરાવનો મેહુલરે,
 શામકવાડના રાજ આગળ શોભા સંધર્ષી સેહેલ રૂ • ૨૯
 શાહાસાહેબ ને નાનાસાહેબ આપાસાહેબ મકારાજ રે,

મહાપતરાવ બાણી જીવજીને મે અખંડ રહો આ રાજ. ૩૧૦
 બાઠે મોઠે શીગોડ નાગર દશા ત્રીસા વણીકરે,
 સોની સાળવી સુતાર છાંપા હરજી હીકા ઠીક. ૩૧૦ ૩૧
 પુના સતારા ચુંબધ જોયું પૂરવ પશ્ચિમ દેશરે,
 ઉત્તરમાં ઉદેપુર જોયું પૃથ્વીના નરેશ. ૩૧૦ ૩૨
 ભુંદીકાટા ઠીક દિલ્લી ને ગઠે ગીરનાર રે,
 સુરતને અમદાવાદ જોયું કઠણ કિલો ધાર. ૩૧૦ ૩૩
 અગ્રીહારી હું વડોદરાને ધન ધન નરને નારરે,
 બિરક્ષેત્ર જોયું જોયું નગરી તેનો એજ જયો અવતાર. ૩૧૦
 વાંકી નારી વડોદરાની માહાગજને રંકરે,
 મૂળીયા નેણીની વરણાગીયા વળીએ આરો અંક. ૩૧૦
 શાહુકારની ફુકાનો ભારે ધરમ તણે અવતાર રે,
 ખુશાબચંદ શામળ ખંડુચર લલુભાઈ શાહુકાર. ૩૧૦ ૩૬
 રતનજી કહાનઘાસ કદાએ પાંચી પૂનવની પાળરે,
 હરીભગતીનો મહીમા મેટા ખાલન ભાઉ મેરાગ. ૩૧૦
 રંગીચો ને ગરબા ગાયે રંગીલા નર નારરે,
 રંગીઆ તો લાલો લેશે રંગભેર શોભા થાય ૩૧૦ ૪૮
 સંવત ઝોગણી પાંચમાંને સતરસેં સાતેરરે,
 નવરાત્રીમાં વરણન કીધુ વડોદરે ને શેહર. ૩૧૦ ૫૬
 રૂપે સઉ કવિને કહેં વિનતી કાઠમાં દેશતે આડરે,
 વડોદરાની રક્ષા કરજો દેવાને રણઝોડ. ૩૧૦ ૪૦
 ભગવત વાણી સાચી જાણી મનમાં આણી ભાવરે,

પડોદરાનો ગરબા ગાતાં સહિ જન સુખીયાં થાય. રૂપે ૦૮૧
 મીઠાણાની મન ગમતી કરવા જન્ય શેખી જનરે,
 મરતુ જાગનો જાંગલો જાગે ઇંદ્રનું ઇંદ્રાસન. રૂપે ૦ ૪૨

--❀❀❀❀--

આજસ તજવા વિશે. ૫૬ ૧૪

રાત વેળાવર.

આજસ તજરે આઝાગિયા, ગોવિંદ ગુણ ગાતાં;
 રાતે આઝા છે રોટલા, રૂઝા લાગે છે ખાતાં. આજસ
 રોઝે રોઝે કહી શાકને, ભણા સખડકા ભરિયા;
 હઠિલા હઠિ હાંમ દેહી, તને હરિ કેમ વિસરિયા; આજસ
 અન્ન વસ્ત્રોની આશયી, માયો ફરે છે અંત્યા;
 ભપરે ચોરાઈમાં ભટકવું, તેની છે કાંઈ અંત્યા, આજસ-
 કલ્મ ભજન વિના કુતરા, થઈ લખ લખ કરશે;
 કદો કાંઈ નાંખે નહી, માર ખાઈને મરશે; આજસ. ૫
 માંદો દેહ અંતરનો, કંઈ પેરે રે ધરશે;
 છેડ છેડ કહી સહિ હાંકશે, મિયાઉ મિયાઉ કરી મરશે; આ
 છુટશે ઘેર ગોલા તણે, ગરબન ગુણ નાંખી;
 ને નેમ તે તેમ તાણશે, ધણિની પીઠ રાખી; આજસ-
 આજ શેવા કર સંતની, હરિ હઠકામાં આણી;
 નહિ તો પાડ થઈ પંથમાં, ભરશે કેમ પાણી; આજસ-
 માટે નહી હરિ શીઝવો, કર્મ કુડારે છુટો;
 મોડર થઈને ધારમાં, પગ શાનેરે કુટો; આજસ. ૮

ક્રીડતન કરે શ્રી કમ્બુ, મુકા પાણીરે વાણી ;
 બક બક થઈને બોકડા, આશો ખરસાણી; આળસ. ૯
 ગરજીને ગાઝો ગોવિંદને, ઘણા કાઢીને ધાંડા;
 તો જિંદ થઈ નહીં અવતરે, આવને રે કાટા; આળસ. ૧૦
 માનીતિ માનવ દેહ વિશે, હરિ મારગ આજો;
 હરિત થઈને મસ્તીઓ, માથે નહીં ધુળ ઘાસો; આ. ૧૧
 કાણુ શીસાયા તે કોણુ, બહુ અવતાર ધરશે;
 વાંદર થઈ વરણાગિયા, કાળે મુજેરે ફરશે, આળસ. ૧૨
 હરિ ગુણ ગાતાં તુલને, ટાડ વાય શરીરે:
 ખગડા થઈ કેમ ખસશે, તમે જાળની તારે; આ. ૧૩
 ગુણલા ગાઓ ગોવિંદના, શું લાગોછો લોભે;
 ગુડ થઈને ધુધરો, તમે ધરને રે માલે; આળસ. ૧૪
 કુણ કયા રસ અનુભવો, કાને છો તમે શર્યા;
 કાળ નોળ વણીયર તણા, દેહ છુટોને વરૂંયા; આળસ. ૧૫
 પામી ઉત્તમ દેહને, હરિ ચિત્તથી ન મુકો;
 નિત્યે ઘેર ઘેર માગ્યો, તમે લુભા ને મુકો; આળસ. ૧૬
 શીંછ રોઝ ને વાધની, નરતીરે કાયા;
 તે છુટવા છાંપીલો ભજો, તમે મુકીને માયા, આળસ ૧૭
 એતી શકો તો એતજો, શું કહીએરે જાનુ;
 હરિ વિના જીવનુ કુઃખકુ, કહેતાં હું તો લાનુ; આ. ૧૮
 માનવ દેહ મોંઘો ભડકો, કાંઈ સાધન સજીએ;
 રામ કૃણુ સરવે તજી, ભગવાનને ભજીએ; આ. ૧

અંબાજીનો મરજી.

- કે અંબા આરાસુર રાણી, કે અવિચળ આપો મા પુધવાણી;
 કે મારી મા પોતાનો જાણીરે, અંબા આરાસુરની રાણી.
 કે પ્રથમ ગણપતિને આરાધુ, સુધ પુધનો રવાની સાધુ;
 માં મન તમ ચરણે લાધુરે, અંબા આરાસુરની રાણી. ૨
 કે તેજ ત્રીભોવનમાં તારે, માનું તરસડીયું તારે;
 કે જીવાને મન થયું મારે. અંબા ૦ ૩
 કે વોણ વાસુદેવ શીશ રાજે, કે છવ તે સોનાનું છાજે;
 કે છત્રી જોઈ કોઠી શશી લાજે, અંબા ૦ ૪
 કે હાંસડી તે હીરાની હાંસ, જોતાં તરપત નવ થઈએ;
 કે મરણે માજીને રહીએ, અંબા ૦ ૫
 કે આજી અક્ષય વધારે, કે જગમગ જળહળતો પારે;
 કે ગરબા ગાવાનો સારે, અંબા ૦ ૬
 કે માજી મુંઢ મતી મારી, કે અક્ષય ગતી કોઈ ન કહે તારી;
 કે ખજાને વિશનુ ગયા હાગીરે, અંબા ૦ ૭
 કે સહત સુતાજી સાહાય કરે, કે ભવોભવ દુઃખડાં શીધન હરે;
 કે મારે આશરો તમારે, અંબા ૦ ૮
 ખજા મરણીને ભાવ ભજે, કે મોહ માયા હાંકાર તજે;
 કે વાદ વદેછ તણા મજે, અંબા ૦ ૯
 કે મંદ્રગટા મંતા તમને, કે સદાય સુખ આપો જનને;
 કે ખીજી શું કહીએ તમને, અંબા ૦ ૧૦
 કે કુસમદા કેવા દેવા, કે વિધ વિધ થેવા;

- કે માતાજીને ડાઘ ન કળે ન કેવાયરે, અંખે ૧૧
 કે રકાંધ માતાજી સુખ આપે, કે કષ્ટ પડે દુઃખડાં કાપે;
 કે પોતાનો ઠરીને પાપારે, અંખે ૧૨
 કે કાત્યાયણી કારજ કીજે, કે તમ થકી સરવે રીજે;
 કે માજી તારા નામનો રસ પીજેરે, અંખે ૧૩
 કે સતમી પોતી દાતા, સુખ દુઃખ લજો મા વિદાતા;
 કે ભવાતી દુનીઆમાં દાતા, અંખે ૧૪
 કે અષ્ટમીને માહાકાળી, કે નિર્ધે અપાવાળી;
 કે માજી તારી અગણિત ગત પાળી, અંખે ૧૫
 કે મહાગવરી નવમી નનંજે, કે સંદેહ મનમાં નવ આજે;
 કે નવદુરગાને વખાણેરે, અંખે ૧૬
 કે નવમી કીધા નવ રાત્રી, કે પુજન પાઠ કરે પાત્રી;
 કે હોમ હવન કરે અહો રાત્રી, અંખે ૧૭
 કે પ્રજ્ઞ ભોજન ભાવે કરતાં, કે સર્વ માજીને મન ગમતાં;
 કે જમો જમાદીને જમતાંરે, અંખે ૧૮
 કે ભરવ ખચર થઈ આંખ્યા, કે સમસ્તા દુરગાને લાંખ્યા;
 કે તે આંખ્યા માજીને ભાંખ્યારે, અંખે ૧૯
 કે હોએ સાધમાં હડખડમાં, કે ગખડવાળી ગખડમાં;
 કે આંખ્યા માને જઈ મળો મડમાંરે, અંખે ૨૦
 કે આંખ્યા હરસીંધ હીંગોળી, કે અખીલ ગુલાલ ભરી ઝોળી
 કે કુમ કુમ કસ્તુરી ધોળારે, અંખે ૨૧
 કે વ્રુજન ત્રીભાવનની રાણીરે, કે ભગવતીને પ્રહાણી;

- કે માણને નવખ રે જતણીરે, અંખે ૦ ૨૨
 કે દરશનગી કરજો ચીડી, કે અલખેલી મા નજર કરે મીડી
 કે શોભાકા સિંહાસન ખે તીરે, અંખે ૦ ૨૩
 કે મુખ તંજાણે વાસો વસ્યા, કે રમતાં સોગટડે પાસા; અંખે ૦ ૨૪
 કે આશાપુરી પુરે આશારે, અંખે ૦ ૨૫
 કે આંખડી આંખાની રાત્રી, કે મધુરે સ્વરેજ ગાતી, અંખે ૦ ૨૬
 કે માણ તો મધુપાને માતીરે, અંખે ૦ ૨૭
 કે મંડપ મેહેસ રહ્યા જોઈ, કે દેવતા સરવ રહ્યા મોહી; અંખે ૦ ૨૮
 કે દુકરીત દેડી તણા ખાઈરે, અંખે ૦ ૨૯
 કે મલો આચરમાં નછવે, કે ગુણ ગાતાં સુખીયાં થઈવે; અંખે ૦ ૩૦
 કે જો જો આ જુગત અંખે કહીવે, અંખે ૦ ૩૧
 કે વેદ પુરાણમાં અંખે ખાલે, કે ના આવે કોઈ અચરને તોલે; અંખે ૦ ૩૨
 કે ખાંધ્યાં કરમ અંખા છોડેરે, અંખે ૦ ૩૩
 કે પાવડીએ આવી નમતાં, કે રાઉ માણને મન ગમતા; અંખે ૦ ૩૪
 કે થાઓ પરીવારે મગતારે, અંખે ૦ ૩૫
 કે રાસ રમેરે રસાગી, કે અંખેને ખડુચર ખાળી; અંખે ૦ ૩૬
 કે તાગી પાડેરે મહાકાળીરે, અંખે ૦ ૩૭
 કે હંમચો હંખોડો લેતાં, કે ફેર ફેર કુદડી ફેરતારે; અંખે ૦ ૩૮
 કે આઈજી ઉઠા ઉઠા ભગતારે, અંખે ૦ ૩૯
 કે ખટુકને ભરવ નાચે, કે શોભા તેની ખડુ રાચે; અંખે ૦ ૪૦
 કે ભગવતી ભગવતીની આચરે, અંખે ૦ ૪૧
 કે માન સરોવરે જઈ નાહાશે, કે અધાર પાપથી મુકાશે; અંખે ૦ ૪૨

કે બાથો પ્રાણી મુનશા દહનો સેશરે, અંખે ૦ ૩૩
 કે અબજી મા અબરે આપો, કે કષ્ટ પડે દુઃખડાં કાપો;
 કે સેને અમર કરી યાપારે, અંખે ૦ ૩૪
 કે માર્ગો દહીંત રૂબીર પીધાં, કે હરખ્યા દેવ કારજ સોધ્યા
 કે જમોદાએ વધામણાં લીધારે, અંખે ૦ ૩૫
 કે બાવા કોટેસ્વર જઈએ, કે દરશનથી સુખીયાં થઈએ;
 કે અંબામા રાખ્યા તેમ રહીએરે, અંખે ૦ ૩૬
 કે કુરુક્ષેત્ર કદારકર કાશી, કે અષ્ટમી સોધ નવગ્રંથ દાસી;
 કે કુખરે કન્યાળી વાસીરે, અંખે ૦ ૩૭
 કે સરસ્વતી નાહાશે, કે કાડીજાના કોડ જાશે;
 કે નાદ્યાથી નિર્મળ તો થાશેરે, અંખે ૦ ૩૮
 કે બિલટઆણીને ગરબા ગાશે, કે નિત મારી માણને ચલાશે;
 કે તે આનંદ સાગરમાં નાહાશેરે, અંખે ૦ ૩૯
 કે મોદ સાતી ધું નાતે, કે આચર વેદીના જાતે;
 કે સમરૂ દીવસને રાતેરે, અંખે ૦ ૪૦
 કે રાજપુરા મધે ખેંઠા, સઉ દાસ યજી હેઠા;
 કે ખઉ ઠર જોડી કહે જોઠારે, અંખે ૦ ૪૧

તુળશીના મહિના.

ધન ધન પાટણ ધન ગામ,
 ધન તુળશી તારૂં ઉત્તમ નામ સાંભળો ગુણવંતા. ૧
 અષાઠે તુળશી રૂપ રૂપાવે,

દેવ દામોદરને નિંદા નવ આવે-	સાંભળો. ૨
આવળે તુળશી દોરે પાને,	
હરખ્યા શ્રી નારાયણ તુળશીને નામે.	સાંભળો. ૩
ભાદરવે તુળશી લેરે બનય,	
કહે સોવરાવે શ્રી ભદ્રરાય	સાંભળો. ૪
આસોઝ્ય તુળશી આશા વળુધા,	
દેવ દામોદર જાળામાં લીધા	સાંભળો. ૫
કારતકે તુળશી પાળકુંવારી,	
ભગન નીરધારીને પરણ્યા મોરારી	સાંભળો. ૬
માગશરે માહાવટો કરીઆ,	
શિઆળે તુળશીનાં આળારે કરીઆં	સાંભળો. ૭
પારા માસે પડ્યારે પોકાર,	
તુળશી વના સુના સંસાર.	સાંભળો. ૮
માહા મહીને સુધ યુધ ન ભુલે,	
તુળશી વિના ત્રીભોવન હુલે	સાંભળો. ૯
કાળજી કાળ જલેરે ગોવંદા,	
પગરે પાવટો હરી લેલાવટ ચંદા.	સાંભળો. ૧૦
મધતરે ચંત જાલે હેડોળા,	
હીંચોળે હીંચે શ્રી કળજી ગોરા	સાંભળો. ૧૧
વધશાઝી વનસ્પતિ મોરી,	
ઝાળે ને જાળે મં રમત માંડી	સાંભળો. ૧૨
નેડ માસે તુળશી કરમાયાં,	

સાંભળે જોયો પાણીડાં આંધ્યાં સાંભળો. ૧૩
 તુળશીને ક્યારે ધીના દિવલડા,
 હરી હરી કરતાં જન્ય એના જીવલડા સાંભળો. ૧૪
 હું તમને પૂછું મારી તુળશીરે માતા,
 કુણ તારો માતા ને કુણ તારો પિતા સાંભળો. ૧૫
 ભરતી મારી માતા ને અભિ મારો પિતા,
 દેવકી મારી સાસુને કસન ભરખાર સાંભળો. ૧૬

ભદ્રકાળીનો ગરબો.

સરસ્વતી માતાને વેનપું કરજોડી કહુ છું, હાંહારે કરજોડી કહુ છું
 મેહુર કરે મુજ દાસને તમ શરણે રહુ છું. હાંહારે. ૧
 મેહુર તે અમદાવાદની શોભા છે સારી હાંહારે.
 વરણ અટાર વામો વમે વસ્તી છે ભારી હાંહારે. ૨
 સત્ય નેક રાજ ઇંગરજનું લાગે છે સારું હાંહારે.
 સઉ વમે સુખ એનમાં જોધ મન હિસે મારું હાંહારે. ૩
 ન્યાય કરે સઉનો નેકથી નહી વાહાલો વેરી હાંહારે.
 નાના મોટા સઉ એકઠા ક્યાં મરદ કે મેરી હાંહારે. ૪
 સઉને સુખ આ રાજમાં છે સોસો ધણ હાંહારે.
 જુઝમ સ્વપ્ને નવ જાંખીયે શું મુખથી વખાણ હાંહારે. ૫
 મેહુરમાં સ્થાનક દેવનાં શોભા શી કહીએ હાંહારે.
 એક એકથા અતી આપતાં જોધ પિરમુખ ધઈએ હાંહારે. ૬
 શાવા તે ગદથી આવીયાં મહાકાળી નામે હાંહારે.

- ભદ્રકાળી નામ ભાખ્યુ વરપાં ભદ્ર ઠામે હાંહાંરે. ૭
- સાંજ સવાર સહિ જ્યપછે દસનને કાજે હાંહાંરે.
- સંધ્યાકાળે થાય આરતી ઘંટ નોખત ગાજે હાંહાંરે. ૮
- શણગાર માના શોભીતા રમના છે સાડી હાંહાંરે.
- હીરા રતનને હેમના માંહી ચુગીઆ ભારી હાંહાંરે. ૯
- કંઠે એકાવળ આશીર્વાદ દીસંતો રૂઠો હાંહાંરે.
- ખાંડે ખાનુખંધ ખરખા માંહી સોના ચુડો હાંહાંરે. ૧૦
- હીરા રતનની કાંકણી માંહી ચુનિયો ઝળકે હાંહાંરે.
- ખરાં માતીના ગળચવા મહી લીલમ લળકે હાંહાંરે. ૧૧
- કાને કલાકુલ શોભતાં નાકે વેસર વાળી હાંહાંરે.
- માતીની ખાંધી હામણી મહી મણીઆ ભારી હાંહાંરે. ૧૨
- આંગળીએ વેદ વેદીએ છલે ધુધરી ધમકે હાંહાંરે.
- પાંચ તે કલ્હાં કાંખીઆ તોડા ઝાંઝર ઝળકે હાંહાંરે. ૧૩
- જગમાતીનું કાપડુ લેલાવટ દીલડી ચોટી હાંહાંરે.
- પાંચપટનો ઘાઘરો કસખી સાડી ગ્રાટી હાંહાંરે. ૧૪
- પાછળ ખાંધેા ગોફણી માંહી ધુધરી ઝળકે હાંહાંરે.
- આયુધ શણગાર સરવે સજી ઉભાંહો માજી, હાંહાંરે. ૧૫
- નેત્રો જો ધોની જગમગે જોઈ રવી શોભ ચાલે હાં.
- તેજ જોઈ મર્ધવા તથુ મારૂ મનડુ લોલે હાંહાંરે. ૧૬
- તેજ ન મળે ત્રણ લોકમાં રવી ઝાંખા પાયે હાંહાંરે.
- અકળ સ્વરૂપ ખીંખ પ્રકાશીયું ભદ્રકાળી માયે હાં. ૧૭
- અમહાવાદમાં વાસો વરપાં સહિ દુનીયાં જાણે હાંહાંરે.

ખડું સાવે વધામણાં માંનતા મસ માને	હાંહાંરે. ૧૮
કુઃપ કાપી સુખ આપાછો મા દિનદયાળી	હાંહાંરે.
અમદાવાદની રક્ષા કરો પાવાધદેવાળી	હાંહાંરે. ૧૯
સેવક પાતાનો જીતીને મા રાખ્યા પાસે	હાંહાંરે.
અરજ સાંભળી તેહની મા પુરજને આશે	હાંહાંરે. ૨૦
દિન સેવકની વિનતી રૂઢીયામાં ધરજો	હાંહાંરે.
ભીડ પડે ત્યાં માવડી આવી સંકટ હરજો	હાંહાંરે ૨૧
ગરબા શીખી સાંભળો નિન પાઠે કરશે	હાંહાંરે
ઠાઠીક પાપ પ્રલે પછ તે સેહજમાં તરશે.	હાંહાંરે. ૨૨
ધેસો મોતી બે ગુણ ગાયછે બેઉ કર જોડી	હાંહાંરે.
સાર કરો મા સારદા ખુબી છે થોડી.	હાંહાંરે. ૨૩
વાસ તે અમદાવાદમાં પંચભાઈની યોજે	હાંહાંરે.
કુઃપ કાપી સુખ આપજો છે તગતણે જાજો.	હાંહાંરે. ૨૪

અભેચુ-ચુનો ચકાવો.

સરસતના સ્વામીને વિનકુંરે ગણપત લાગુ પાપ,
 અજોડ્યા નગરીમાં દહીંતનો વાસો, તેના મસ્તકે છેદાર.
 દહીંત કાળે કશને કજીઆરે માંડ થો,
 દહીંતોમાંથી દહીંતાણી નાઠાં, ગયા ગયા વનમાં ગયારે.
 વનમાં જઈ અઈસોચન જનમ્યા,
 સોના કામકડી ને રૂપાના ભાલા, અઈસોચન રંપ્યા નિસરયા.
 જઈ રક્ષા જઈ રક્ષા વગડારે વમે,

બનરે વગડામાં એક પંખીરે જનાવર.
 તેરે જનાવર અધલોચને માર્યો, ડોશી તે મેણાં બાલીરે
 બહુ છે ખળિયો બહુ ખળવંતો,
 એવો છેતો તારા ખાપનું વેર લેને.
 ત્યાંથી અધલોચને ઝાલો લાગી, આવીરહા ધર આંગણેરે
 કે મારી મા મારો ખાપ ઉભિ માર્યો,
 ખારે વરશે વીકરા ખાપ કેમ સાંભર્યો, ડોશી તે મેણાં બાલીરે.
 તારા તે ખાપ કાળા કરુનએ માર્યો,
 ખભે કાવાડો અધલોચને માડ્યા, જઈ રહા વગડા વચ્ચેરે.
 બનરે વગડાનાં લીલાં વૃક્ષ વાઢ્યાં,
 ડાળાંડાળાંપડ્યાંમુક્યા થડીયાઉપાડ્યાં લાકડાનીખાંચીભારીરે
 ત્યાંથી અધલોચને સુતારીને ઘેરે,
 ભાઈરે સુતારી તું મારા વીરા, પેટી ધડી મને આલરે
 માતેર ખાંનાંને એકજ કોઠો,
 ત્યાંથી અધલોચને લવારીને ઘેરે.
 ભાઈરે લવારી તું મારા વીરા, આની મને પેટી જડી આલરે
 છત્રીસ ત્રાળાંને જત્રીસ કુંચાઓ,
 ત્યાંથી અધલોચને ચોતારાને ઘેરે,
 ભાઈરે ચોતારા તું મારા વીરા, પેટી ચોતરી આલ સાચીરે
 ત્યાંથી અધલોચને દરજીડાને ઘેરે,
 ભાઈરે દરજીડા તું મારા વીરા, આની મને ગાલે શીવી આલરે
 પેટી ઉપાડી અધલોચને માડ્યા,

નહીં રહ્યા નહીં રહ્યા વગડારે વગે, વડની છાયે પેરી મુકારે
 પાલણને વેશે કાળો કસનજી આળ્યા,
 કયાં જાણ્યોએ મારારે જાજમાન, કસનજીં વેરે વાળવા જાણીરે
 કહો ગોરજી કાળા કસન કવારે હશે,
 વુજ સરીખા ને તારારે જવા, દેહીનું પ્રમાણ આલોરે
 હયો મારા ગોરજી દેહીનું પ્રમાણ,
 ત્યાંથી અધલોચન પેરી માંસમાળા, કાળા કસનેતાળા અડકા ઓપારે.
 ગોર મારા ગોર મને પાહાર કાઢો,
 કાણ તારો ગોરને વું કાળો જાજમાન, હું છું કાળો કસનરે
 પેરી હતી તે આકાશે ઉગાડી,
 આકાશના દેવતારે જગાડ્યા, આ જુલુધ કેણે માંડ્યાં
 અધલોચન ને કાળા કસનજી માંડ્યાં,
 પેરી હતી તે પતાળે પછાડી, પતાળના શેષનાળ ડોક્યારે.
 આયું તે જુલુધ કેણે માંડ્યું,
 અધલોચન ને કાળા કસનજી માંડ્યું, તેનો જયો ખરબડારે
 ત્યાંથી અધલોચન મરતુક પામ્યા,
 ખલે પેરી ને કાળો કસનજી આલ્યા, નહીં રહ્યા દાદકાં ગામરે
 પેરી હતી તે મુભદ્રાને આળી,
 જોજોરે જન આ પેરી ઉઘાડ્યાં, સાચી રાખજો પાસેરે-
 નજીંદ ભાજનઈ જ માથારે જુલે,
 નજીંદ તમારા ભાઈ શું લાંબા, તે મુજને દેખાડોરે
 પેરી હતી તે મુભદ્રાજી ઉઘાડી,

ભાઈનું કહ્યું સુભદ્રાએ ન માન્યું, કરનનું વેર વાળવા જનકે
 પુરુષોત્તરે માસે એકે વેળે ગયો,
 ખીજને માસે સૈયરને સંભળાવ્યું, તીજનો મરમ ન જનકોરે
 ચોથને માસે માતાને સંભળાવ્યું,
 પાંચમેને માસે પાંચને રાખડી, છઠે ને કઠીયલ દુધરે.
 સાતમેને માસે જાગો ભરાવો,
 જાગો ભરાવીને મૈયર વળાવ્યાં, આઠમાનો મરમનજાણીયોરે
 નવમેને માસે અભિમુન્યુ જનમ્યારે,
 સોનાને સળીએ નાળ વધેરચા, પાણી સાટે દુધડે નવાડ્યા
 ચીર ફાડીને ખજોતીયાં કીધાં,
 જનકવનારે પારણાં ખંધાવ્યાં, ચોખ્ખા સાટે મોતીડે વધાવ્યારે
 સાત પાંચ વરણનાં અભિમુન્ય થયા,
 લેઈ પાડીને ભણવારે ગયા, ભણીગણી નવચંદ્ર થયારે.
 પાતાના કાકા સગાઈયોરે લાવ્યા,
 આતરા અભિમુન્ય તારીરે નારી, વઢરાટની કુમારીરે.
 લીલા ને પીળા વાંસ વઢોવો, નવરંગી ચોરી મીતરાતીરે
 ત્યાંથી અભિમુન્ય પરણવાને આલ્યા, સારા તે શુકન થાયરે
 ત્યાંથી અભિમુન્ય સરોવરીએ આંખા, સુકાંસરોવરલીલાં પયારે.
 ત્યાંથી અભિમુન્ય ભાગોળે આંખા, ભાગોળે ભિજો વગડાવોરે.
 ત્યાંથી અભિમુન્ય ચઉટામાં આંખા, ચઉટામાં ચમર ઢેળાવોરે
 ત્યાંથી અભિમુન્ય જાગીવાસે આંખા, કાકાજી મહુવા કરાવોરે.
 ત્યાંથી અભિમુન્ય તોરણે આંખા, સામુજી પૂખવા આંખાંરે

ત્યાંથી અભિમુન્ય મોંપરામાં આળ્યા, મામાજી કન્યા પધરાવોરે
 ત્યાંથી અભિમુન્ય ચોરીમાં આળ્યા, મામાજી હો કન્યાદાનરે.
 પહેલુંરે મંગળ હરતુ ને ફરતુ, હાદાજી હો કન્યાદાનરે
 હાદાજીએ આલ્યાં ઘોડીલાનાં દાન,
 ખાંતુ મંગળ ચોરીમાં વરત્યું, ગાતાજી હો કન્યાદાનરે.
 માતાએ આલ્યાં ગાવડીઓનાં દાન,
 ત્રીજાને મંગળ ચોરીમાં વરત્યું, ચીરાજી હો કન્યાદાનરે.
 ચીરાએ આલ્યાં વેલડીઓનાં દાન,
 ચોથું મંગળ ચોરીમાં વરત્યું, ભાભીજી હો કન્યાદાનરે.
 ભાભીએ આલ્યાં જોડીઓનાં દાન,
 ત્યાંથી અભિમુન્ય પડછાને ઉઠત, માતાને પાંચે લાગ્યા
 પાતાનો માએ ચાલિયરે આવી,
 ધણુ જીવો દીકરા ધણી આવરેના, એકરા તાડી નાડીરે
 જોજો અભિમુન્ય તાડીરે જોડી, જોડીએ ગુણવ તીરે
 અમારા તે કુળમાં એડીરે રીતો વર સાથે કન્યા નહોયરે
 પહેલેરા પાંદારનાં શમણીરે લાગ્યાં,
 આરે શમણીમાં કારાં કકણ નંદાં,
 એરે શમણાં દીકરી આળપંપાળ, તારેશમણાં પડેમુકેલાકડેરે
 ખીનેલા પડેરનાં શમણીરે લાગ્યાં,
 આરે શમણીમાં કારાં ધરચોળાં પડેરયાં,
 એરે શમણાં દીકરી આળપંપાળ, શમણાં પડેરાંડી રે ધીચેરે
 રીતેલા પડેરનાં શમણીરે લાગ્યાં,

આરે શમણામાં રાખકો આણિર આવે,
 આરે શમણાં દીકરી આળપંપાળ, શમણું પડો રામુદ્ર જટરે
 ઓથેલા પટ્ટારનાં શમણારે લાગ્યાં,
 બાળુડો અભિમુન્ય જુધે મઢેછે, ઓતરાને આણિ આંબારે
 ઓતરાના આપત્તી જિંચી હવેલી,
 જિંચી હવેલીને ત્રિયા ઝરૂપા.

સોના કચોળાને રૂપાના દોરા, ઓતરા મથિલાં ગુથેરે.
 હીરડી વીરડી સાંઢે રતના રૂપાની, વેગે અતો દોડારે.
 માણીરે માતમે પોઢેલાં જંગો, અમરાં આણિલાં આંબારિ
 ધણેરે છુપા દીકરી એ શું જાણ્યાં,
 બાળીજીવી રૂપી રાણી ઓતરાએ પુછ્યાં,
 ક્યાંથી આંબા વીરા ક્યાં તમે જાણો.

બાળુડો અભિમુન્ય જુધે મઢેછે, ઓતરાને આણિ આંબારે
 બાળીજીવી ઓતરાએ પડતારે મુક્યા નરહી સુધને સાનરે.
 ઓતરાને દાદે સોગીડા જગાડ્યા, વાળીઆ કાઢે આજ સાચીરે
 સાચી સાચી કાઢે ને નંદાએલી વીસરે.

દાદે સોગીડાને મારવા લીધે,
 આ મારા દાદા શીદને મારાછો ઓતરાના કરમનો વાંકરે
 ઓતરાને દાદે દોસીડા જગાડ્યા, સુંદરી કાઢે આજ સાચીરે
 સાચી સાચી કાઢે ને નુકશાન વીસરે,
 દાદે રોગીડાને મારવા લીધે,

આ માર દાદા શીદને મારાછો, ઓતરાના કરમનો વાંકરે.

ઐતરના દાદેચુરગીયાજગડવા, ચુડીલા કાઢે ખંડુ સારારે
 સારા રાજા કાઢેને નંદાગેલ નીસરે,
 દાદેચુરગીયાને મારવા લીધો,
 ઐ મારા દાદા શીદને મારોહો, ઐતરના કરમનો વાંકરે
 ઐતરના દાદે માળીડા જગડવા, જગરા કાઢે મુંધા મુલનારે
 ખીલેલા કાઢે ને કરમાએલા નીસરે,
 દાદે માળીડાને મારવા લીધો,
 ઐ મારા દાદા શીદને મારોહો, ઐતરના કરમનો વાંકરે
 ઐતરને દાદે માળીડાજગડવા, મોજડીએકાઢ મુંધામુલનીરે
 રાતી રાતી કાઢે ને કાળી કાળી નીસરે,
 દાદે માળીડાને મારવા લીધો,
 ઐ મારા દાદા શીદને મારોહો, ઐતરના કરમનો વાંકરે.
 ઐતરને દાદે સરધયા જગડવા, રાડ રાડ કંકુ કાઢેરે,
 કંકુ કાઢે ને કાજળ નીસરે,
 દાદે સરધયાને મારવા લીધો,
 ઐ મારા દાદા શીદને મારોહો, ઐતરના કરમનો વાંકરે
 દાદે સાસરવાસે ઐતર વળાવ્યાં, રાયડા તેડીને બનયરે.

— ❀❀❀ —

વળામણાં

કે મને માગીને રથડો જડરે,	ખાળા રાજારે.
મને યુધે તે સાથે તેડરે	ખાળા રાજારે.
કે મને યુધ જોયાના ડોડરે	ખાળા રાજારે

કે આપણે સરખા સરખી છે જોડે આળા રાજને
 કે લાવ હું ધરે હયાઆરે આળા રાજને
 કે કરે કઠિરવ મંહારે આળા રાજને
 કે છોડી યુદ્ધ વળો ઘેર આળે આળા રાજને
 કે તમને આપુ મારા આપનું રાજને આળા રાજને
 કે નારી કેશ સમુળા કાઢે આળા રાજને
 કે રથ ઉપર દિહ પછડે આળા રાજને
 કે રથ હાકો તો રામચંદ્રી આળે આળા રાજને
 કે રથ ખેડો તો કાકું મારા પ્રાગે આળા રાજને
 કે મારા વગડમાં રથડા રોકવારે આળા રાજને
 કે મારા સમરા મેળા બાલ્યા રે આળા રાજને
 કે વહુ આવતી બમરાળી રે આળા રાજને
 કે મેતો નથી લીડી પગની પાનીરે ઓતરા રાણીરે
 કે તારૂં રૂપ દેખી જુએ ન મરેતરે ઓતરા રાણીરે
 કે મેતો નથી લીડી નાકની દાંડીરે ઓતરા રાણીરે
 કે મારા કુસ્તનો બનલે વંશરે ઓતરા રાણીરે
 કે મને પાટા ખાંચીને પરાણાગ્યારે ઓતરા રાણીરે
 કે મને સમરથ સારાગી દેખાડે આળા રાજને
 કે મને સાસરી જોવાના રસ કોડે આળા રાજને
 કે મારા કાંકણ દોરા છોડવ રે આળા રાજને
 કે મને સમરથ સસરે દેખાડે આળા રાજને
 કે મને ધુપટ તાણવાના રસ કોડે આળા રાજને

કે મને દીવર દીવડો દેખાડ રે ખાળા રાજનરે
 કે મને હુળી રમ્યાના રસ કેડરે ખાળા રાજનરે
 કે મને નાનીશી નાણી દેખાડરે ખાળા રાજનરે
 કે મને ઠાંગણે રમ્યાના રસ કેડરે ખાળા રાજનરે
 કે મને સમરથ સાસુડી દેખાડ રે ખાળા રાજનરે
 કે મને પામ્મે પડ્યાના રસ કેડરે ખાળા રાજનરે
 કે મને જોડી નેઠાણી દેખાડ રે ખાળા રાજનરે
 કે મને જોડે દાંડ્યાના રસ કેડરે ખાળા રાજનરે
 કે મને વાણી દેરાણી દેખાડરે ખાળા રાજનરે
 કે મને વાદ લીધાના રસ કેડરે ખાળા રાજનરે
 કે માં મેઠુ વાઠાને દરો જોડ રે ખાળા રાજનરે
 કે તારી કેડના કટાર મને આજરે ખાળા રાજનરે
 કે મારી જમણી કુખ ધરે સુર રે ખાળા રાજનરે
 કે તારી જમણી કુખ ના ધરેસરે યાતરા રાણીરે
 કે તારી કુખ મોતીગર દીકરો રે યાતરા રાણીરે
 કે સરી હશે રામનું નામરે યાતરા રાણીરે
 કે સરી રાખશે ખાપનું નામરે યાતરા રાણીરે
 કે તેથી સરશે તમારું કામરે યાતરા રાણીરે
 કે તારી ઢાંઢીના એઠે મને રાખરે ખાળા રાજનરે
 કે તારાં આવતાં જીવેશ ખાણ રે ખાળા રાજનરે
 કે જમલી જમલી ઘોડલીયાની ખાગરે યાતરા રાણીરે
 કે મેસા મેસા ઘોડલીયાની ખાગરે યાતરા રાણીરે

કે મારા ચડ્યા શા ભાઈનાં ધંધાંને આતર રાશ્ત્રી
 કે મેં તેા ધવનાં ખાળ વઢોડારે ખાળા રાજને
 કે મને તેનાં પરાશ્ચીત લાગ્યાંને ખાળ રાજને
 કે મેં તેા ધવનાં જનાવર વઢોડારે ખાળા રાજને
 કે મને તેનાં પરાશ્ચીત લાગ્યાંને ખાળા રાજને
 કે મેં તેા છળિ છાણુ ભાગ્યું રે ખાળા રાજને
 કે મને તેનાં પરાશ્ચીત લાગ્યાંને ખાળા રાજને
 કે મેં તેા ઈવે દીવે કાંચે રે ખાળા રાજને
 કે મને તેનાં પરાશ્ચીત લાગ્યાંને ખાળા રાજને
 કે હું તેા પથરે પાનિયો ધોતા રે ખાળા રાજને
 કે મને તેનાં પરાશ્ચીત લાગ્યાંને ખાળા રાજને
 કે મેં તેા વેહુતી નીકે પગ દીધારે ખાળા રાજને
 કે મને તેનાં પરાશ્ચીત લાગ્યાંને ખાળા રાજને

— ૬૬૭૭ —

મુંખઈના પાશ્વિયો વિશે. ગરબી ૧૯.

“આ અરદેશર તારેરે ડંકારે સુરત શેહરમાં” એ રાગ.
 શુશ સાહેલી પુરણ જશ પામ્યા મુંખઈના પારશ્વી;
 ગાઇએ ગરબી મુખના ગુણ નેમ જાણવી આપે આરશીટક

વલણ

ખડુ સુંદર મુંખઈ પાંદર છે, વિખ્યાત જગતની અંદર છે;
 જ્યાંહાં પારશિનાં ખડુ મંદિર છે, શુશ સાહેલી ૧
 ને પશ્ચિમ હિંદુસ્તાન તથા, છે શોભોતુ સંસ્થાન ધણ;

વેપાર વિશે જોનું ગુણ્ય ૫૯. શુભ સાહેલી ૨
 ઈનસાફ જ્યાંહા ખડુ સારા છે, વિદ્યાનાં અધિક વધારા છે.
 જ્યાં સરવ પ્રકારે સુખારા છે, શુભ સાહેલી ૩
 જ્યાં લોક ધણાં રહે છે સુખિયા, કુખ દુર તજે દરદી કુખિયા
 કહું લોક ત્યાં ને છે સુખિયા, શુભ સાહેલી ૪
 પારશિચો પ્રથમ ગણાય છે, હિંદુ તુરક લખાય છે;
 વળિ ખિસ્તી ખુબ વસાય છે, શુભ સાહેલી ૫
 ઐ વિગરે જન ખડુ જન-જોના; વળિ નાની મોટી નાતોના
 વેપાર કરે ખડુ ભાતોના, શુભ સાહેલી ૬
 નામાંકિત પારશિચો તેમાં, છે સદગુણિને સરમમ . જ્યાં
 કશિ વાત નધિ ખામી ઐમાં, શુભ સાહેલી ૭
 ને મુજાઈ શામા ખામે છે વિખ્યાત થઈ ખડું ઠામે છે
 તે પારશિચોને ન-ગે છે, શુભ સાહેલી ૮
 વેપાર વધ્યા દેશે દેશે, સહુ માને માવે સંદેશે;
 તે પારશિચોના પરવેશે, શુભ સાહેલી ૯
 વિદ્યાને હુનર વધેલા છે, વળિ ને રસતા સુધરેલા છે;
 પારશિચો તેમાં પહેલા છે, શુભ સાહેલી ૧૦
 વળિ ધરમ પુરંપુર ધીરા છે, સરવે વાત શુરવીરા છે;
 ઐનો હેમ જડેલા હીરા છે, શુભ સાહેલી ૧૧
 મુરખને જ્ઞાની કરવામાં, દરદીનાં દરદો હરવામાં;
 ઉદાર પ્રણ ઉરે ધરવામાં શુભ સાહેલી ૧૨
 મહુ નાતોના હીતકારી છે, સમજણ જોની ખડુ સારી

પારશિયો પર ઉપકારો છે, શુભ સાહેલી ૧૩
 ખડું કુલ તપોવો કીધો છે, રસ્તા પુલ પાંચી ઘીધા છે;
 રામ ધરમરાળા બસ લીધા છે, શુભ સાહેલી ૧૪
 વધતી કીધી વિદ્યાશાળા; વળિ દવા મળે દરદો વાળા;
 એવા પારશિયો ધરમાળા, શુભ સાહેલી ૧૫
 છે આગેવાન સખાવતમાં, વિખ્યાતી મિત્ર વિજ્ઞાપતમાં;
 સંધળે શુભ કામસહાયતમાં, શુભ સાહેલી ૧૬
 ને કાંઈ પણ કહીદેખાડે છે, આકારજ લાભ પમાડે છે
 તે પારશિ પ્રથમ ઉપાડે છે, શુભ સાહેલી ૧૭
 બે કાંઈ વુન્ની કુળ ધીરી છે, પણ એમાં હોય અનીતિ છે;
 તે તુરત તજે તજી પ્રીતિ છે, શુભ સાહેલી ૧૮
 સુધરાઈ કરવાનાં તે સારા, ધરી ચિરજ પાંચે શુભ ધારા;
 મહાભારત કામો કરનારા, શુભ સાહેલી ૧૯
 નેજી કાઢી અખિલતા પાડી, બિરમાંડી ઉદારતા ધારી છે
 એનિ હિંમતને અલિહારી છે, શુભ સાહેલી ૨૦
 ખડું લોક સુધરાવા બેઠા છે, સુધરાઈના છાંટા ચેકા છે;
 એ પારશિયોના એકા છે, શુભ સાહેલી ૨૧
 નાંચી જનનાં અજ્ઞાન થતી, નહી રહેવાના ખડુ વરસ રકી
 તે પારશિયોનાં મુન્ન થતી, શુભ સાહેલી ૨૨
 અખળા ઘેલની મિટી તુટી, ખડુ મુરખ રહે માયાં કુટી
 સુધરાઈનાં કિરણો યઈ છુટી, શુભ સાહેલી ૨૩
 એ માલ યથે દશોદિયે, નાહાના મોઠા સુખ સહુ ભેગ;

તે અતરમાં આશિશ દેરી શુભ સાહેલી ૨૪
 નારીના દિવ્ત્ર ઝળકાટ પાપ, ખડુ વેડેમ અને અસ્તાન ગાયાં
 રવિ દેખી કમળા નેમ શામિ રહા શુભ સાહેલી ૨૫
 એ કામ પ્રભુને પ્યારછે, સઉ જનના હકમાં સારછે,
 નારીને સુખ દેનાર છે, શુભ સાહેલી ૨૬
 આ ગરબી સાંભળી લઈયેછ, સુણિ ખુબ ખુશી ખુશી ધઈયેછ
 હલમાંથી આશિશ દઈયેછ, શુભ સાહેલી ૨૭

કેરી કંથ વિષે. ગરબ. ૨૦

“ જીવે મારીગર ખંદો” એ રાગની છે.

કેરી સેપર જોનો કંથડો ર, તેનાં પૂણ પાપ;
 મનમાં ઉદાશી મઠે નહી, હારે તપે તનકામાં તાપ કેરી ર
 એવા દિશ અજખામણી ર, જાણે જીવનો ટંગેલ;
 આડા બાલેર અફિણીચો, હારે એનાં ગાત્ર ગજેત્ર કેરી ર
 એક ટકાની નહી આપરે, પિટયો અઉટાનો ચોર;
 દાહાડી દોરાપ દર મારમાં, દાર પુઠે લોકોનો નેર કેરી ૩
 અચાસીએને ધણે આગસુ ર, કાંતો જીધે કાં ગાય;
 રજવાની શકિત રહે નહી, હારે રજયું રાંડનું પાપ કેરી ૪
 ખાહારથી આવે એ બાકજોર, હિજા દેખાય હાલ;
 ખુણિ ઠાળોને પડે ખાટલો, હારે બધી છઈયાંનો કાળ કે
 બાળકને ખાવા નહી ખાજીર, પિટયો પ્રગટે ઉકાંદ;
 છતે ધણિયે બજે છાતડી, હારે વેઠે રાંડયો રાંડ કેરી ૬

ભાજ હિણે લેખ નહીરે, જનશે તરણાથી તોલ;
 તેવા અદ્વિણના તોરમાં, હારે ખસે જુઠેરા ખાલ. કેરી
 કોઈ કોઈ વખત થાય કેફીરે, હઘિયા કુટા હેરાન;
 તોયે શીખ દલપતરામની, હારે કદી ધારે ન કાન. કેરી ૮

કેફીનો ખાયડીનો ત્રિલાપ. ગરબી ૨૧
 “આથવજી સદેશો કહેજો સ્વામને” અરાગતી છે.
 મા મુજને કેમ દીનીરે કેરી કંથને,
 શોખી કાહડયાં કાયા જનમનાં વેર જો;
 જનમ સમે નવ આણ્યો મારા અંતને,
 ગળથુથીમાં ગોળી ન પાયું ઝેર જો, મા મુજને ૧
 ઉછેરી નાંખીરે બળતી આગમાં,
 ઉગરવાનો નથી હવે ઉપાય જો;
 ભોગવવું દુઃખ લખ્યુરે મારા ભાગ્યમાં,
 રજની દાહાડા રડે વીતી જાય જો, મા મુજને ૨
 આવરદા મારીરે અતી લાંગી થઈ,
 ત્રાગ નહી જો તોડે તુટ્યો જાય જો;
 કરમ તણી કાહાણીરે કયાં જનમે કહી,
 છાંપ કુવાની કુવા વિશે સમાય જો. મા મુજને ૩
 શુ કરવું જીવીને આ સંસારમાં,
 હાયે મરું તો આતમ હત્યા થાય જો;
 શાંતે જનમ પામુરે શોક અપારમાં,

પાર ન આવે કરતે કોડ ઉપાય જો; મા મુજને૦ ૪
 રમવું ને જમવું તે મુજને નવ ગમે,
 માથે ઉગ્યાં દુઃખનાં મોટાં ઝાડ જો;
 એ દુઃખથી છોડાવે મુજને આ સમે,
 પુરણ માનુ પરમેશ્વરનો પાડ જો, મા મુજને૦ ૫
 ફરી જનમ ધરશુરે ત્યાં સુખ પામશુ,
 આ અવસર તો એજે ગયો અવતાર જો;
 હૃદયું કઠણ રાખીરે હિંમત રાખશુ,
 ભાગ્ય લખેલો દહવે આ ભરથારજો, મા મુજને૦ ૬
 પાપ થી ક્રીધાં મેં આવડાં આ પજો,
 પ્રગટ્યાં આવી પેલા ભવનાં પાપ જો;
 ભેખ લેખ્યા દહવે તે ટાળ્યા નવ ટજો,
 કરમ કરે તે ન કરે માને પાપ જો, મા મુજને૦ ૭
 દિલમાં એમ સમજીને દુઃખ ન માનવું,
 રાખુ હૃદયામાં કેના ઊપર શેશ જો;
 ભવ પેલે ક્રીધાં તે ભાગવી છુટવું,
 હલપતના રવામીને ન દેવો દોશ જો, મા મુજને૦ ૮

મરનારની પાછળ ન દેવા લીધે. ૨૨

રાગ વિષેક વણતારાનો.

માનહિયો મરનારને નવ શેશીરે,

જ્યે લાભ નથી લવલેશ, પાલી આપ આશીરે.

ધીરજ મનમાંછી ધારજો, નવ રાશોરે;
 હાંતું કુળીને રાતાં હમિશ, ખાલી આંખ ૦ ૧
 નરતું ધારયું તો નથી થવું, નવ૦
 એક ધારયું ધણીનું થાય, ખાલી આંખ ૦
 સધળુ ખને તેતો સાંપજો, નવ૦
 એનો એકે નથી ઉપાય, ખાલી આંખ ૦ ૨
 જન મળીયાં જથે જોડલાં, નવ૦
 નથી સાથે સહિ સોંડનાર, ખાલી આંખ ૦
 એકે આંખાં ને એકે જવું, નવ૦
 નહાનાં મોટાંનો નિરવાર, ખાલી આંખ ૦ ૩
 જનમ્યાં તે સહિ મરી જાયછે, નવ૦
 નથી એમાં કશીરે નવાઈ, ખાલી આંખ ૦
 કાળજી ખાળી ન કુટશો, નવ૦
 ભેળાં થઈને ન કરશો ભવાઈ, ખાલી આંખ ૦ ૪
 જ્યાં જ્યાં ગમે ત્યાં તમે જીવો, નવ૦
 અહુ એવા ખનાવ ખનેજ, ખાલી આંખ ૦
 પૂત્ર મુઆ કઈક પરણીને, નવ૦
 ગુણવંતા ભણેજ ગણેલ, ખાલી આંખ ૦ ૫
 મેલી ખાળક એક માસનું, નવ૦
 કઈક માતાઓ પામીછે મરણ, ખાલી આંખ ૦
 જે જોઈ દુઃખ તમે તજો, નવ૦
 સમરો ઇશ્વર અશરણ થારણ, ખાલી આંખ ૦ ૬

રામ જોવા ગયા રાજવી, નવ૦	
ગાઈ સીતા સમી સતી નાર,	ખાલી આંખ૦
કુંવર ગયા શ્રી રૂબણી, નવ૦	
રિધર કોઈ ને ઠરયું આ ઠાર,	ખાલી આંખ૦ ૭
છંદપુત્રીઓ ઉઠડ ધઈ, નવ૦	
પાકી પ્રયત્નીઓ પામી વિનાશ,	ખાલી આંખ૦
અગણિત પેઢી ગઈ આપણી. નવ૦	
નથી આપણે રહેવાની આશ,	ખાલી આંખ૦ ૮
કેને સંભારીએ કાળજે, નવ૦	
વળી કેની વિસારિયે વાત,	ખાલી આંખ૦
જન્મ મરણ નદી જળ સદા, નવ૦	
રહે અલવું દીવસ ને રાત,	ખાલી આંખ૦ ૯
હિંમત ધણ હાઈયા વિશે, નવ૦	
આપો ખીલને ખીરજ ઝિમ,	ખાલી આંખ૦
રક્તાં દેખીને ખીલ રૂયે, નવ૦	
માટે કરીએ ઝેવું કદી કેમ,	ખાલી આંખ૦ ૧૦
વીતી તે વાત વીસારજો, નવ૦	
નહી તે પામશે પીડા પંડ,	ખાલી આંખ૦
રાખે હરી તેમતો રહેા, નવ૦	
એમાં આનંદ પામો અખંડ,	ખાલી આંખ૦ ૧૧
અત્તાનીની પેઠે આરડી, નવ૦	
તજો રાવા તણી તુછ ટેવ,	ખાલી આંખ૦

રાગ કરે તે રૂકુ ગણે, નવ૦

ભજી હલપતરામનો દેવ,

ખાલી આખ૦ ૧૨

છવે માણીગર ખંદસો. એ રાગ છે.

કુડી કુડીને કાયા દુઃખયેરે, થયે રગ માડી રાગ;

દયા ન ઉપજે હૃદયને, હારે શીઃ રાખાછો શોગ;

સેને યનારૂં તે થયે. ૧

સંગા સખાંની સરવે મળીરે, શાને કરાછો શોર;

કાર્જની આગળ કોઈનું, હારે જીવી માસે ન જોર; સેને. ૨

જનમંચો તે દીવસથી જાણીરે, મુઘે મૂરવાની લાપ;

ધડીએ વધે કે ધટે નહી, હારે કરે કાઠી ઉપાય; સેને. ૪

મોટા મોટાએ મરી ગયારે. ભીમે અરજીન આહિ;

કોઈએ હમેશાં રહ્યા નહી, હારે એવી રીતી અનાહિ; સેને.

નાહાના મોટાનું નહી નહીરે, મરે માસે છ માસે;

મરભ ગજેછે ગોરી તણા, હારે કોઈ વરશે વિનાશ; સેને. ૫

નથી એ વાત નવાઈનીરે, રાજની છે એ રીત;

તેથી શોકાતુર શું થયું, હારે નયણે નિરખાછો નિત્ય; સેને.

જીવે કોઈ જાતનાં છવડારે, છવે એકજ જામ^x;

એવાજ છે એ આપણે, હારે તુલ્ય પ્રાણી તમામ; સેને. ૭

વિચાર આપ્યો વિશેષ છેરે, જોણે માણસે જાત;

રહેયું તેની રૂચી ઉપરે, હારે વધતી કરવી ન વાત; સેને.

કર્પારને ગમે તે કરેરે, તેમાં રાખિ ને રીસે;
 શત્રુ તે સર્જનહારનો, હારે એને કાપેછે ઈશ, સેને ૦ ૯
 પડે ખરીને નમ પાંદડેરે, નવાં આવે નિદાન;
 તેમ આ લોક તમામ છે, હારે એનું કશું અભિમાન;
 લાખા કરોડો વર્ષ વહી ગયારે, સાદ્યો આવેછે ચાલ;
 ખડુ ઉપજ્યા ને ખડુ ખંખ્યા, હારે એવો ખાટોછે ખ્યાલ;
 ખાટામાંથી ખરું જાળજેરે, જનો કરીને જતન;
 દલપતરામના દેવનું, હારે ભાવે કરજે ભજન; સેને ૦ ૧૨

પંદર તથો. ૨૩

પૂનમે અમને પુરણ દરસન દેજેરે છોગાળા;
 દયા કરી મારી દેઇનાં દુષ્પણ જાણેરે મારલીવાળા. ૧
 પડવે આવી પકડો મારી ખાંપરે છોગાળા,
 કાંઈ સતગુરૂની શીલેજ રાખા છાંપરે મારલીવાળા. ૨
 ખાંજે મારી ખાળક ખુબી કાપારે છોગાળા;
 દયા કરી મારી દેઇનાં દુઃખ જાણેરે મારલીવાળા. ૩
 ત્રીજે હુંતો તતખર થઇને ખેડીરે છોગાળા;
 ગોરી જતીતીને મુજને લાગી મીઠીરે મારલીવાળા. ૪
 ચાથે મતુરા શું ગયાછો ચુકીરે છોગાળા;
 કાંઈ લેહુ લાગી મેં લાલ સરવળી મુકીરે મારલીવાળા.
 પાંચમે પુરણાવરવી કહેવાયરે છોગાળા;
 મુજ હરી વિના તો ધડીએ ના રહેવાયરે મારલીવાળા. ૬

છીના લખ્યા લેખ તે કેમ ટળશેરે છોગાળા;
 મુજ પતીરતાના કારણ કરવા પડશે મોરલીવાળા. ૭
 સાંતમે હું મુગ્ધ તમારા ગાતીરે, છોગાળા;
 કાંઈ મોરલીને શબ્દે હી પુધું માતીરે મોરલીવાળા. ૮
 આઠમે કોઈ અવતરીઆ અંતરજનમીરે છોગાળા;
 જનદવકુળમાં જનમ્યાછે જીજ્ઞાસા નામીરે મોરલીવાળા. ૯
 તુમે કરવા નરપતીનાં કામરે, છોગાળા;
 મુજ મંગળવાશી ગયા મથુરાં ગામરે, મોરલીવાળા. ૧૦
 દશમે દાવાદળ આવી કોપ્યોરે છોગાળા;
 કાંઈ મામો કંઈ મારીને રણસ્થાંભ રાપ્યોરે મોરલીવાળા.
 એકાદશીના પડદા આવી ખોલોરે છોગાળા;
 કંઈ અંતરજનમી અમ સંગાયે ખોલોરે મોરલીવાળા. ૧૨
 આરસે વંદાવન રસેતો જીવ્યોરે છોગાળા;
 મુજ અપૂર જીવને શું મેલોછો વિલોરે મોરલીવાળા. ૧૩
 તેરશે કાંઈ ચરણકમળ ચોત લાગ્યુંરે છોગાળા;
 કોઈ જનમા જનમની ભગતી તમારી માગુરે મોરલીવાળા.
 અઠદશે કાંઈ ચરણકમળની દાસીરે છોગાળા;
 મુજ મંગળવાશી ગયા મથુરાં નાસીરે મોરલીવાળા. ૧૫
 અમારો કંઈ પ્રણામરે કહેવાયરે છોગાળા;
 કંઈ નરશય મેઠેતો ગુણ તમારા ગાયરે મોરલીવાળા. ૧૬

રામચંદ્રજી વનમાં સોધાવ્યા તે વિષે તોથીયો. ૨૪

સખી પડવે તે પંથે ચાલ્યારે,
મહા વનના તે મારગ ઝાલ્યારે;
સાથે શીતાને લક્ષ્મણ પાળા,
રઘુપતી રામ રૂદ્રમાં રહેજોરે. ૧

સખી ખીજે મહામાં ખીરાજોરે,
જોવાં નદિયા તણાં નીર ગાજોરે;
રામ મેલી ગયા રૂઢી રાજે,
રઘુપતી રામ રૂદ્રમાં રહેજોરે. ૨

સખી ત્રીજે તે વનની ઝાડોરે,
હસે ફળ તો મગાવે છે દહાડોરે;
સાગી શોભે શીતાજીની વાડી,
રઘુપતી રામ રૂદ્રમાં રહેજોરે. ૩

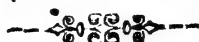
સખી ચાથે કેવડીયા બેઠે રે,
ફાલ્યો ફુલ્યોને માગરો માંકરે;
ઝમી લીલી લતાઓ લેકે,
રઘુપતી રામ રૂદ્રમાં રહેજોરે. ૪

સખી પાંચમે પોપટ પાળ્યોરે,
પાંખ લીલીને કાંડલો કાજોરે;
રામ નામ ભણતાં ભાળ્યો,
રઘુપતી રામ રૂદ્રમાં રહેજોરે. ૫

સખી છઠે છતરવાને આપ્યોરે,

કુડો કપડી રાવણ સાથે લાંચારે;
 બે મુખનો મરગ બનાંચો,
 રઘુપતી રામ રૂઢમાં રહેજેરે. ૬
 સખી સાતમે ઓ હરી સમરચારે,
 વાડી ભેળો ઉડાડ્યા બમરાંરે;
 દુઃખ સહીને ઉપાડ્યા ડમરાં,
 રઘુપતી રામ રૂઢમાં રહેજેરે. ૭
 સખી આઠમે એને નીહારચોરે,
 ધનુસ્થ ધારીને મરગલો મારચોરે;
 મૃગ મરતી વખતે પોકારચો,
 રઘુપતી રામ રૂઢમાં રહેજેરે. ૮
 સખી નોમે તે નાંખ્યો તીરે,
 બધ વાંચો મરગને શીરે;
 ધાળે ધાળે લક્ષ્મણ વીર,
 રઘુપતી રામ રૂઢમાં રહેજેરે. ૯
 સખી દશમે કહે બક્ષમણનેરે,
 બેટી વીરો બાલાવેછે તમનેરે;
 આડી આણ દીવીછે અમને,
 રઘુપતી રામ રૂઢમાં રહેજેરે. ૧૦
 સખી એકાદશી ઉપવાશીરે,
 બંપટ લેવાનો લાગ તપાશીરે;
 રાવણ શીતા લેધ ગયો નાશી,

- રઘુપતી રામ રૂઢેમાં રહેજે. ૧૧
 સખી પારશે હનુમાન ખળીયારે,
 ડેકી સમુદ્રપાર નિકળીયારે;
 બધ જોગ માપાને મળીયો,
 રઘુપતી રામ રૂઢેમાં રહેજે. ૧૨
 સખી તેરશે ત્રંખાળુ ભાગેરે,
 હાક હનુમાન કેરી વાગેરે;
 લાય લંકાં ગડમાં લાગે,
 રઘુપતી રામ રૂઢેમાં રહેજે. ૧૩
 સખી ચઉદશે મિત વિમારીરે,
 ફોજ વાંદરની રચી સાગીરે;
 રામે રાવણને નાખ્યો મારી,
 રઘુપતી રામ રૂઢેમાં રહેજે. ૧૪
 સખી પૂનમે પ્રભુજી આંખારે,
 થાળ ભરી માતીડે વધાંખારે;
 માતા કૌશલ્યાને મન ભાંખા,
 રઘુપતી રામ રૂઢેમાં રહેજે. ૧૫
 સખી પંદરે તથો થઈ પ્રીતરે,
 એમાં એકે નથી અધુરીરે;
 આત્મારામની વાણી મધુરી,
 રઘુપતી રામ રૂઢેમાં રહેજે. ૧૬

બેદર તથા. ૨૫

હરી હઠ મેલને રાધે, મેરી સંગ જાલને રાધે;

અખલા તોડને રાધે, ગુઝડડા જાલને રાધે;

કહા મેરા માનને રાધે. ૨૬.

પડવે મોરી સાહુલડી, પઉછ વાડીએ જાપ;

પઉછ લાયે દાઝ્ય, જોરી છોલે ને પઉછ આપ;

હરી હઠ મેલને રાધે. ૧

ખીજે મોરી સાહુલડી, ખાજોજ ઉગ્યો ચંદ ;

દાડમ ઉરે દંતડે મોરી આજો માડ્યો છે ફંદ;

હરી હઠ મેલને રાધે.

બીજે મોરી સાહુલડી, તરીઆજ વારાવાર;

આ શું ભુલી મુંઝરી, ભુલી કંકુને કાળજ સાર;

હરી હઠ મેલને રાધે. ૩

ઝોધે ચમકતી ને મુશી, જોખન ખાજે વેશ;

ભર જોખનનમાં એકલી, નેના પીઉછ ગયા પરદેશ;

હરી હઠ મેલને રાધે. ૪

પાંચમે મોરી સાહુલડી, પંથ પલંગ કંથ દુર;

ભર જોખનમાં એકત્રી, માંડે જોખન જાપ ભરપુર;

હરી હઠ મેલને રાધે. ૫

છો મોરી સાહુલડી છડીજ વારાવાર;

પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેરીશુ હારે હાર;

હરી હઠ મેલને રાધે. ૬

સાતમે મોરી સાહેલડી, સાતેજ કાધા રનેહ;
 ચોમાસાની રત ચોકણી છાણા નરમર વરસે મેહ ;
 હરી હઠ મેલને રાધે. ૭

આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ બેડાબેડ;
 પરદેશી રાજ પધારશે, આપણ બગીચાં મોઢામોડ;
 હરી હઠ મેલને રાધે. ૮

નોમે મોરી સાહેલડી, નવજાંજ પહેરે ચીર;
 દિપક લેઈ મેડે ચડું, મારે નયણે વધુટયાં નીર;
 હરી હઠ મેલને રાધે. ૯

દશમે મોરી સાહેલડી, દસરા પુજવા બનય;
 પુજવા તે નર પામીયા, મારા રાયજનદા ભરપાર;
 હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૦

અગીઆરશે મોરી સાહેલડી, મેં કાંચી શીવરાત;
 પરાઠાએ ઉઠી પારણાં કહે, મને કસન જોયાની ઘણી ખાંત;
 હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૧

બારશે મોરી સાહેલડી, બારજ ખાંધ્યા ખંધ;
 કોનારા નર કશી ગયા, એતો કહી ન છુટે ખંધ;
 હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૨

તેરશે મોરી સાહેલડી, વ્યાદળ વાંચો રંગ;
 ઓશડની મુળી એક છે, મને ડશીયા છે કસન ભારંગ;
 હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૩

ચૌદશે મોરી સાહેલડી, પાસા લીધા હાથ;

મેં જાણ્યું પડશે પાધરા, ઝેતો પડીયા છે આરે વાટ;
હડી હઠ મેલને રાધે૦ ૧૪

પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરીજ કરજો આશ;
મેં જાણ્યું ને હડી આવશે, હવે થઈ બીધું નિરાશ;
હડી હઠ મેલને રાધે૦ ૧૫

દોકરોને નિશાજે મોકલવાની ગરબી.

“મોહનજીએ મોકલ્યું મોસાળુ” એ રાગની છે.

નાનકડીને મોકલોને નિશાજે,

વિદ્યાથી થશે બુદ્ધિ વિશાજે; નાન૦

બાળાપણથી નિશાજે જો બેશે,

પૂરા પંડમાં સદગુણ પસે; નાન૦ ૧

ભોળી મા મેલે છોકરાં ભમતાં,

લડે ને રડે રસ્તામાં રમતાં; નાન૦ ૨

કાંતો કંઈકની જઈ કરશે આજો,

કાંતો ગાવા શીખે ભુંડી ગાજો; નાન૦ ૩

જન્ય ફેલથી લુગડાં ફાટી,

મેલાં ઘેનાં ફરે ચુલે માટી; નાન૦ ૪

કંઈક ધરમાં રમે તો કદાપી,

તાત માતને મેલે સંતાપી; નાન૦ ૫

મજે નહીં તે ચીજો મોઢે માગે,

લઈને રટ પછે રડવાને લાગે; નાન૦ ૬

જાણા હઠ નથી જેખી ખમાતા,	નાન૦	૭
તેથી માર મારે તેની માતા;		
ભણશે ભણતરે જો ભલી ભાતે,		
શાણી સારી સાહેલા સંધાતે;	નાન૦	૮
શિખે શુદ્ધ શિખામણ સારી,		
ચાંપ ચિત્તમાં જુગ્મતને વિચારી;	નાન૦	૯
દિમે ભણી ગણી ડાહ્યાપણવાળી,		
સંદામરણથી આવે સંભાળી;	નાન૦	૧૦
આતે એવી લેશે ચતુરાઈ,		
ઠગી નહી શકે ઠગની ઠગાઈ;	નાન૦	૧૧
ગણી લક્ષ લેશે સારી ગમના,		
ભુલુ પ્રેતની ભાગશે ભ્રમના;	નાન૦	૧૨
ધર્મ ક્રમ કરે મન ધારી,		
સારાં શાસ્ત્ર શિખે સુખકારી;	નાન૦	૧૩
સાચુ સ્વર્ગ સાધન શોધે,		
ખીજી બહેનપણીને પ્રત્યાધે;	નાન૦	૧૪
જેથી જગતમાં શુભ જસે પામે,		
પુરા પ્રેમથી પ્રભુ પદ પામે;	નાન૦	૧૫
માત તાતને મન થાય ગમતી,		
ભુંડી ભાતે ભમે નહી ભમતી;	નાન૦	૧૬
આમરણ એવાં ઉતમ આવે,		
શાણી થઈને સાસરિયું શોભાવે;	નાન૦	૧૭

હેને હળી મળીને રહે હરખી,		
શોભે સારી રીતે સુંદર સરખી;	નાન૦	૧૮
માત તાતની કીરતીને તાણ,		
સારા સંસારમાં રાખે સાણ;	નાન૦	૧૯
એનો આદરો વચન અમારું,		
તેતે! અંતે છે હેતુ તમારું;	નાન૦	૨૦
સારા શીક્ષક સકિને સુધારે,		
વારે વારે વીવેક વધારે;	નાન૦	૨૧
એને આજથી આરા આપો,		
સ્થિરતાથી નિશાળમાં થાપો;	નાન૦	૨૨
પૂત્રી હોય પોતાને જો પ્યારી,		
સાંઝે શીખવીને કરો સારી;	નાન૦	૨૩
કથાં કથન રૂવદેશીને કામિ,		
રૂઢી રીતથી દલપતરામિ;	નાન૦	૨૪

ગરખીઓ.

મારા મન ગમતા મહારાજ મારે ઘેર આવાર,
હુંતો તલથું તમારે કાળ હસીને ખાલાવાર. ટેક.
વિલંબ ન કરશો વીઠલારે, આવો અમઘેર આજ;
ઘેર ઘેરના પઠવાન પઠાવું, ત્રીકમ તહારે કાળ. મારે ૧
મનમાં હવું જો મહાવજીરે, મુખથી કેમ કહેવાય;
આવી શકો તો આવજોરે, માંઝે જોતામાં જોખન જનપ. મારે. ૨

આ જોને આંગણીએ ઉભા, રંગીલા રણદોડ;
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરબનમી, પુરે મારા મનડાના કોડ.

જોનો પછેરો તે પરધેર બનય, સામી શું કરીએરે;
અમથી એકલડાં ના રહેવાય, વિજેને મગીએરે.
૩૫ જોવંતો રશીયા રૂંઠો, પરાણે કરેછે પ્રીત;
આણતેડયા આંગણીએર આલે, આવી તે એવી પ્રીત સામી.
ખાલાબો ખાલે નહીરે, જોને કહીએ પેર;
શોરદીયે સામો મજેરે, વાલો નામાં તે ઢોળે નોણ સામી.
છળભેદ છાના રમેરે, અમને વાપદે વાપ;
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરબનમી, વાલા અર્થ પડે આળખાય.
સામી શું કરીએ રે: ૩

બનવ જુકડા ખોડ્યા કહાન, બનેઆળ બનાયારે;
જોવા ધુતારાના ઢોળ, પરધેર માણ્યારે. ટેક.
વાટ જોવ તાં રૂઝની વીતી, ઉગમતે સુર;
કામણગાળા કહાનજીરે, વાલે અમને વીસારચાછે દુર. બનેઆ
પરનારી શું પ્રીત દીરે, કામી કામો કામ;
અહી આવાને શું કરે, જોનો ધેર ધેર હાય વિકામ; બન.
કોઈ મંદિરમાં કહાનજીરે, કામી લીલા લેહર;
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરબનમી, મંતો બનવી તમારી પેર
બનેઆળ બનાયારે. ૩

ગને કરન બોધાના દાડ, સઘપર આલોને;
 ઉમીયાજીને લાગુ પાય, હરીવર આલોને. ૮૩.
 હરે હરે દીવા કરે, પુણુ શંકર દેવ ;
 શામળીઆ વર પામવારે, હુંતો કરે પ્રભુજીની શેવ, સઘપર
 ગોકુળની ગોવાળણીરે, હાંડે મલપતી આલ;
 એના ઉર ઉપર મોહન મોહી રહ્યોરે;
 એનુ મુખકુ છે લાલ ગુલાલ; સઘપર આલોરે. ૨
 સાસુ મારી જસોદા મતીરે, સસરો શ્રીનંદલાલ;
 કંથ કોડીલા કહાનજીરે, માંડે સાસરે ગોકુળ ગામ. સઘ.
 કાળંદ્રીને કાંઠેરે, નાતાં નિરમળ નીર ;
 વચ્ચ વાઢો હરી ગયોરે, હુંતો શેણે ઢાંકુ ચરીર. સઘપર ૪
 ગાય શ્રીજીને સાંભળેરે, રાધાજીનો રામ;
 નર નારી પૈકું પામશેરે, ગાય નરસંઘ્યા તે દાસે સઘપર ૫

— ❀ ❀ ❀ —

તારી મોરલીએ મહારાજ, મન હરી લીધારે ;
 મારી ગદ્ય છે તે સુધને સાન, કામણ કીધારે. ૮૬.
 સાંભળતામાં સુધ બુધ ભુલી, ને તન મન વ્યાકુળ પાય;
 પુત્રી પતી પરિવાર સઉકા, મને મંદર ખાવા ધાય. મન ૧
 અંતરમાં વ્યાકુળ થયારે, ચીસરી ભાજન પાન;
 અવળાં આભુષણ પહેરીયારે, મેતો નેપૂર ગાલ્યા કાન. મન
 સંથે તે કાળજ સારિયારે, નયણે ચીકુર રેખ ;
 એકએકથી ઉતાવળીરે, નિસરી આવી તે દેખા દેખ. મન

સેનમુખે આવી ઉભા રહ્યારે, નપણે નીરખ્યા નોથ;
લક્ષ્મણના સ્વામી સંગેરે રમતા, મેં તેા હરખે જોડ્યા હાથ.

ત્યારે જોડ્યા હજાર વીર, અગે શીદ આવીર;
તને કાને દીધોતો સાદ, બુદ્ધિ ગમાવીર. ટેક
આગી વેળા અડધી રાતરે, કહોને શું છે કાલ;
નીરલજ ધંધને નીસરચારે,
તમે જાણ તે કુળની લાજ; અહીં શીદ૦ ૧
વેદ તણી મરજનદ લોપીને, ન ગણ્યો સહ સંભાર;
પણ જ્યારું પતીવરતા તણે રે,
તુંતો તણને ભરથાર, અહીં શીદ૦ ૨
હું જાણું વન જવાને; આઠયા સહ નીરધાર;
અંસીરે બટની કુસમ કળી પર,
ભમરા કરેરે શું જનરે; અહીં શીદ૦ ૩
વન જોયું ને ઘર પધારારે, સાગી તમાગી આશ;
લક્ષ્મણના સ્વામીનાં વચન સુણીને,
ગોપી થયારે નિરાશ; અહીં શીદ૦ ૪

ત્યારે આઠયાં ગોપી જન હવે ક્યાં જઇએ રે,
સંમે પુરે અમાગી આશ જોમ ન કરીએ રે. ૧૬.
માત પીતાનું કહ્યું ન માન્યું, ન ગણ્યો ઘર ભરથાર
તમે વિમા અમને કાઈ ન ગમે,

સુનો લાગે સહિ સંસાર. હવે કયાં નાઈએ રે. ૨
 રમણ કરીને અમારી સાથે, રૂંડે વંદાવન;
 ના કહેશે તો નિરસે પડશે,
 તમ આગળ અમરૂં તન, હવે કયાં નાઈએ રે. ૨
 આશ ભર્યાં અમો આવીયાંરે, રમવાને તમ સાથ;
 તે દીને તરછાડીઆરે,
 તેતો ન ધટે તમને નાથ, હવે કયાં નાઈએ રે. ૩
 અંતર પ્રીત જોઈ અલખેને ને, હરીને ભોડી ખાથ;
 લાશમાણના રસાળીએ રાસ માંડ્યો,
 સરદ પુનમની રાત, હવે કયાં નાઈએ રે. ૪

શ્રી વંદાવન મોક્ષર રાસ મહી માસર,
 સહિ કનક મણીના ભામ, ઠમકે માસરે. ટૂંક.
 ગુગરી ધમકે ને નેપુર ઠમકે ઝાંઝરનો ઝંમકાર,
 કંક પરસ્પર ખાવડીરે,
 થઈ થઈ કરે સહિ નાર. રાસ મહી માસરે. ૧
 આતીંધન ઉપર જો સુમન, આનંદ યોવચ્છી થાય;
 શામળીયા શું રંગગર રમતાં,
 હિલટ અંગ ન માય. રાસ મહી માસરે. ૨
 વિહલને વશ કરવાને કાળે, હળવે કરતી આળ;
 નેણ કટાક્ષ નેણથી જોતી,
 જોવી લેતી પરસ્પર તાળ; રાસ મહી માસરે. ૩

ଶୁଦ୍ଧ ନ ରହି ଶରୀରୀ ନେ, ରବୀନ୍ଦ୍ରୀ କ୍ରୀଷୀ ଅଟ ଭାସ;
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଭାଗିନୀ ସ୍ବାମୀନୀ ସଙ୍ଗେ ରମତା,
 ଗୋପୀ କରତୀ ଢାସ ବିକାଶ; ରାସ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବିବେ ୪

ଗୋରକ୍ଷବାଣୀ ଗୋପିକା, ଯୋ ଉଭୀ ବେ;
 ଯୋ ଗି ଗିନେ ଢାଉ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ;
 ଢାଉ ଅମ୍ଭାଞ୍ଚ ଲାଗେଛି, ଯୋ ଉଭୀ ବେ,
 ପାଢ୍ୟମ ଗୋପ୍ୟା ପାଞ୍ଚ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ. ୧

ସଙ୍ଗେ ସମ୍ପା ଗୋପାଳିକା, ଯୋ ଉଭୀ ବେ;
 ବାକୀ ଉଠିଶୁ ଘାଟ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ;
 ଗିଘିଧୀ କହେ ଗୋପିକା ବେ, ଯୋ ଉଭୀ ବେ;
 ବାକୀ ମନ୍ତ୍ରୀମୁଁ ଗୋଟ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ. ୨

ଲାଳାଞ୍ଚ କହେ ଗୋପିକା ବେ, ଯୋ ଉଭୀ ବେ;
 ନଢି ରହେ ତାରି ଲାଞ୍ଚ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ;
 ଉଠିଶୁ କହେ ଢାସେ କରୀ ବେ, ଯୋ ଉଭୀ ବେ;
 ଉଠାଞ୍ଚ ତେ ଅମ୍ଭ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ. ୩

ଗୋଟ ଅମ୍ଭାଞ୍ଚ ଅମ୍ଭାଞ୍ଚୁ ବେ, ଯୋ ଉଭୀ ବେ;
 ଗୋଟି ଗୋଟି ଗୋଟ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ;
 ଗୋଟି ଗୋଟି ଗୋଟ, ଯୋ ଉଭୀ ବେ;
 ଗୋଟି ଗୋଟି ଗୋଟ, ଅମ୍ଭଜା ଉଭୀ ବେ. ୪

ଗୋଟି ଗୋଟି ଗୋଟ, ଯୋ ଗୋଟି ଗୋଟ;

હાહાપણ ન આળ્યાં કામ, સુંદર શામળિયા;
 મથુરાથી તમે આવીપારે, ઓ શામળિયા;
 નાશી ગોકુળ ગામ, સુંદર શામળિયા, ૧
 તે દહાડા સંભારિયેરે, ઓ શામળિયા;
 જોર જણાવો આજ, સુંદર શામળિયા;
 અરબી રાતે શું નાહા, ઓ શામળિયા;
 ત્યારે ન આવી લાજ, સુંદર શામળિયા. ૨
 કુંવર કોના થઈ રહ્યારે, ઓ શામળિયા;
 પર ધર ભરતા પેટ, સુંદર શામળિયા;
 નવલખું ગંચો નંદને રે, ઓ શામળિયા;
 પણ વૃષભાનંદી હેઠે, સુંદર શામળિયા. ૩
 જોરાવર થઈ નગ્રી જીતો, ઓ શામળિયા;
 પ્રીતે યાશે કામ, સુંદર શામળિયા;
 કહે નાનો કહે કામગી, ઓ શામળિયા;
 મુકો માન તમાગ, સુંદર શામળિયા. ૪

શામળિયા લાલ સોમુડી સંતાપે કહે કમ ક્રોધેએ;
 ક્યાં જઈએ હરી ધરમાં જશી રહીએ તો રાંડ ખીનશે.
 મારી સાસુ સંપણી છે એની, નજીલને નાતરે ફેડે પડેલી
 તેતો પાત નથી કહેવા જોવી, શામળિયા ૧
 મારા સમરે સાધુ જન ધણા, મને આશરે છે તેહના તણે
 મારા જોડે ઝાંપડો યુધી વનો, શામળિયા ૨

મારો દીપગીઆ હાથયા મેલો, તેતો લડહ કરવા મહિ પહેલો
 ઁની કુલ્યુ યુગી હોંકી મેલો, શામળીયાં ૦ ૩
 જાણે સુડી વચે સોપારી, હું તો અનાદની છું તમારી;
 પદ ગાશે વધરનવ વિચારી, શામળીયાં ૦ ૪

— — —

સુણ અતુરસુજાણ પરનારીની પ્રીત કમ્પુ ન કીજીએ,
 જને પ્રીત કરી પરનાર તણી, એને હાડે રૂંધાણ પાપ ધણી
 એને કુળની લજ્જા કંઈ નારે ગણી, સુણ ૦ ૧
 તમે પહેલાં મળશે કુતીને, તારૂં સરવશ લેશે ધુતીને;
 પછી રહેશે આંખ જાલુતીને, સુણ ૦ ૨
 તમે ઘડા મુઝા મરડીને, તારૂં કાળજી આશે કરડીને;
 નહીં મુકે માંસ આંતરડીને, સુણ ૦ ૩
 તને પ્રેમના પ્યાલા પાઈને તારૂં સરવ લેશે વાઈને;
 તને કરશે ખાખુ ખાઈને, સુણ ૦ ૪
 પ્રીતમના સ્વામી છે પ્યારા, તમને ગોપીઆ કરે ઠલાવાલા
 તમે દરશન દાને મોરલીવાળા, સુણ ૦ ૫

— — —

ધડો, હાંધી, અઘડનો અમે હાંકણીનો સંવાદ.
 હાંલી-અઘડારે મેરા ધડુલીયાને અમરું આવો હડીયાં,
 કાના સહીને પછાડરું તો અડધા રહેશે પડીયાં. ૧
 ધડો--તું પોઢોળી તું પાતળી તારી જાવ તણી રૂપાળી,
 ખાઈ પીને તને આઠમે યુગી કુતરે વઢાળો. ૨

હાંદલી ઘડારે મેરા ઘડુલીયા ને આમ શું બાલો રાણા;

ઘડતી વખતે હોત પાસે તો મારી કરાવત કાંણી.

ઘડો--પહોળા મોંની ખીલામણીને તું છે કાંણી કાલી;

નાનાં છોકરાં મુતરે તું તો મુતરવાની તોલી. ૪

હાંદલી-ગળે ફાંમે કુવામાં નાંખ્યો માંછી પડતાં ન લાગ્યો

નારી જીવતાં ભુલી પડી તો ભડ સગાથે ભાગ્યો

ઘડો--હું રતુમડો હું રઢોયાળો મને સૌ લોક જુવે;

તારે માંદે માંખ્યો ખમણે મુજ પીના કાણ પુવે

હાંદલી-ઘડારે મેરા ઘડુલીયાને હું તો તારી રાણી;

ચુલે બી કંદે મધડકા તને ભરાતું પાણી. ૭

ઘડો--વરધ વેળાએ મને નાતરે વરધે વીવાડ હોય;

વગર વાંકે તને ચુલે મઢોવે તારી દયા ન જનણે કાપ

હાંદલી-જેને હું બળતું વાલુ જેને નારી કુંડે;

મુવા પછાડી ટાઢી વાળે તને મશાણમાં મુકે. ૮

ઘડો--મુજ પેહેલી તુજને મંગાવે માંછી મરે અંગારા;

નાક વિનાની નફરખંદી, તને મારગ પડી મુકે. ૧૦

ઓ--એકે ઘડીમાં એકે પકળ્યાં એમાં ત્રી વખત

મારાં સસરાં બડબડમુકા સરકાર લેશે સાઈ. ૧૧

હોકણી--તું રે રતુમડો તું રઢોયાળો તું ધણેરા ગાલો;

સાર કામે અરથ ન આગ્યો તને હળતી વખતે સાહ્યો

મઠડ્યો-તું પાહોળી તું પાતળી તારી જીવત તણી રૂપાળી

તારે ગાહાપણ મુજી દે તને અંગારામાં ભાંસી. ૧૨

ઢોકણી-ભારી ભારી શું કરે તારી વાત કંધળો જાણી;
 છાનો માનો ખેશી રહે ગોળા ધેર ભરતો પાણી.
 અઝડવો--પાણી ભરું કે ખેશી રહું પાણ તામ નરનું રાખ્યું
 શું કરું મને શરમ ધડાગી તહી તે ભારી નાંખ્યું.
 ઢોકણી-ભારી ભારી શું કરે કંઈ ઊંધમાંથી જાણ્યો;
 છણ વીધાયલા એવું ખાલ તને ટપલે નથી વાગ્યો
 અઝડવો-ડાહી ડાહી તેને સઉ કાઢ કરે ગાંડી કહી ખાલાયે
 ગાંડ વીના મરખડત કરે તોય કાઢ હાથે ન લાયે
 સ્ત્રી--ધઈરો કાકો ધકુલીયાને બળતી તે શું ભાખે;
 કાલાવાલા મિતિના કચ્છને છોકરાં છાનાં રાખે.
 ધડારે સેરા ધકુલીયા ને હમસુ આવો અડીયા;
 જાના મહીને પછાડ્યું તે મારગ રહેશે પડીયા. ૧૯
 મરો--પહેલી પાડું ઢીંચણ એ ને પછી ખસુ હાથે;
 શાલે પછને મડી ખસું તે મરક ધકુલો કહીએ ૨૦

કાળકાળો ગરબો.

જુગ દેવા જશ ગાઉછું મહાકાળીરે;
 છાપાએ વસજો માત પાવા વળીરે. ૧
 શેષક જાણી તાહરો માહા, શીર ઉપર ધરજો હાથ પાં ૨
 હોંશ હાથમાં પ્રાપછે માહા, ગુણ ગાવાનું છે મન પાં ૩
 કપાકરે તમે દાસને માહા, તેથી ઉપજો મુદ્ધિ પાવત પાં ૪
 ગુણ ગાંભીર છે તાહરો માહા, કેહેતાં ન આવે પાર પાં ૫

ખાળક બુદ્ધિ શું-કરે મા, જો હોય તારા આધાર પાઠ
 નવતેરી નગરી વિશે મા, અંપાવતી મતુર સુન્નાણ પાઠ
 રામ સરીખુ રાજ છે મા, માંદી વસે અઢારે વરાણ પાઠ
 ત્યાં મતુર નારીઓ અતીથણી મા, નરિમળ છે તેનું મન પાઠ
 ગરબો ખસે ચોકમાં માહા, નવરાત્રી કેરે દીન પાઠ
 સાણગાર સરવે શોભતા મા, નારી કુંજરના ચીર પાઠ
 ગુણવેંતી ગરબે રમે માહા, રાખીને મનસુ ખીર પાઠ
 તાળીની ઝડીચો પડે માહા, ત્યાં શોભા નહિતમ થાય પાઠ
 કોકીલા શબ્દ સોહામણ મા, નવરંગી નારી ગાય પાઠ
 તે મધે માતા આવીયાં માહા, યાજ્ઞીના સરખુ રૂપ પાઠ
 સુરજ સરખાં શોભતાં માહા, માચે રૂપ ધરયું અદ્ભુત પા-
 રાણીઓ સરવે ઝાંખી પડી મા, મા તેજ તણી અંખાર પા-
 રાણીઓ મનમાં ઝેમ ધરે મા, ખાઈ આ નવલી કોણ નાર
 રૂપ સ્વરૂપ આગતી મા, જોની સોના સરખાં કાપ પાઠ
 મધ્યરાત્રે રાણીચો પરવરી મા, જઈને યીનવીચો રાપ પાઠ
 રાણીચો રાપ આગળ કહે મા, સાંભળજો પ્રાણ આધાર પા-
 ઝેક રામા રમવા આવીયાં ગા, જ્યાં પાવનમો ખજાર
 ખત્રીસ લક્ષણ આગલી મા, તેતો પદ્મનીનો અવતાર પા-
 તેને જોઈ ત્રીભાવન મોટી રહે મા, તે આશળ નહી કોઈ નાર
 રાજનને નારી ગમી માહા, વળી સુરજ મયો પ્રકાશ પા-
 તે દીવસ ગયો અતી દોહલો મા, મનડામાં મોટી હામ પા-
 વળી રાત પડી રવી આયમ્યો મા, ચોધડીમાં ડમકે ખાહાર

ઘેર ઘેરથી સહુ નીસરવાં મા, જરબા ગાવા સહુ નાર પા.
 રંગ મઝ્યો સાહેબડી મા, એવામાં આંખ્યાં માત પાવા.
 ત્યાં રાણીએ હાસી મોહલી મા, રાય આંગળ કહેવા વાત
 ત્યાંથી પતાઈરાવળ ઉડીએ મા, એવાને નવલી નાર પા.
 આવી નીરખી નયણે ભરી મા, તેને વરહ વાધ્યો અપાર.
 અપશીખ સુધી નીરખીયાં મા, મુરછાયે પડીયો રાય પા.
 રાજા રમે મોહી રહ્યો મા, નારીશુ બાગ્યો નેહ પા.
 રમતાં રૂઝગી વહી ગઈ મા. સઉ વળ્યાં પોતાને ઘેર પા.
 ત્યારે માતા માદ્યાં એકલાં મા, પતાઈએ જાણી ઘેર પા.
 પાપી પુત્રે પરવર્યો મા, માતાનો ઝાલ્યો હાથ પા. ૩૭
 માગ માગ મુખથી કહ્યું મા, એવું મુખથી જાદ્યાં માત.
 તાં રૂં રૂં વસ્યું હરડા વિશે મા, હુ રાખીશ મારે ઘેર પા.
 ત્યાં મોહાલ મણ્યાં મણિકના મા, તેમીકાઈ ન જાણી ઘેર
 મારે મોહાલે રાણીએ અતીથણી મા, તેમાં પટરાણી આપ
 આએ પીએ ખુશીએ કરે મા, રૂડી રાજ્ય સરખી રીત
 ત્યારે કાપ કરીને જાલીયાં મા, તાં પ્રગટ્યું રાજા પાપ.
 તાં રાજ્ય જશે જડમુળથી મા, આવી મળશે તારે હુમ
 એત એત તું અભાગીયા મા, એવું કહી પધાર્યાં ભાવન
 પછી પૂર્વથી હળ આવીયું મા, ત્યાં રાખ્યો છે રણરથભ
 શા મહાવી પાધરી મા, ખુશીએ દરવાજે ખધ પા. ૪૭
 હાસે રહીને પૂજાયું મા, શુંભર્યો છે માલ રસાળ પા.
 ત્યારે ખુશી મારી ખજ કરી મા, નિકળ્યા છે મોગલા દ્વિત

ત્યારે સંજીએ વાકળીએ સત્ય મુક્યું મા, જઈ કહી પતાઈને ધર.
 જુલમ મર્યું જો મજોરથી મા, ત્યારે ધર રહ્યો ઉતપાત પા,
 ત્યારે એવું જ સઘળું હમ્યું મા, તે જુલમ મર્યું છે વર્ષ પાર
 ત્યારે લેઈ લઈ આગળ થયો મા, પછી ભરાવીયો ભંડાર
 ભોલી તણી નદીયો વહી મા, ત્યાં વરત્યો હાહાકાર પા.
 ત્યારે પતઈ રાવળનું પત ગયું મા, ત્યાં જોઈ જુગમાં વાત
 ત્યારે પતઈ મનમાં સમજીએ મા, મુજ ઉપર કોપ્યાં માન
 કરગરતો રાજા શરણે ગયો મા, જો સનમુખ જોડી હાથ
 મુજ ઉપર માના મેહુર કરે મા, જન સઘળું પાછું જાય.
 માહાકાળી મનમાં એમ ધરે મા, સુખાને આપ્યું સુખ.
 માતું અનામી રાજીએ મા, પતાઈનું ટાળ્યું દુઃખ પા.
 જો ગાય શીએ ને સંભળે મા, તેની પૂરે માતા આશ પા.
 માતું જાસવંતા કાળકામા, ગુગ ગાય છે ગોકળે દાસ પા. ૬૨

શાધિકાના સ્વપ્નનું ગીત.

માતાજીરે આજ આનંદ મારે અંગેર,
 શી દુઃખ પરણ્યા મારે સંગેર, આજ ૦ ૭૬.
 માતાજીરે આજ સપન એવું ઠીકરે,
 અમૃતથી લાગે મને મીઠુરે; આજ ૦ ૧
 માતાજીરે જાણે વૃષભાન મુજ તાતરે,
 બ્રહ્મણ મોકલ્યો પરભાતરે; આજ ૦ ૨
 માતાજીરે તમે જાણે નંદ ધરે વીવા કીધોરે,

- મેં જાણે હરિવર માગી લીધારે; આજા ૪
 માતાજીરે રૂપવંતો ગુણવંતો હું નરખુરે,
 હાડકામાં ઝેને જોઈ હરખુરે; આજા ૫
 માતાજીરે તમે જાણે જમાઈ તેડયો જમવારે,
 હું જેખી લજવાણી ગઈ રમવારે; આજા ૬
 માતાજીરે તમે જાણે લગન મારાં લીધારે,
 સગા સખંધી ભિળાં કીધારે; ૭
 માતાજીરે પારજીએ તોરણ ખંધાયરે,
 માનની મંગળ ગાયરે; આજા ૮
 માતાજીરે સગાં સખંધી મળી આંખારે,
 લાડકા લાડુ સરવે લાંખારે; આજા ૯
 માતાજીરે જાણે નટવર ચડિયા વરણોડેરે,
 આવીને ઉભા તારે ટાડેરે; આજા ૧૦
 માતાજીરે તમે પધરાંયા પાંખી પ્રોતેરે,
 માડવો શાભા રૂડી રીતેરે; આજા ૧૧
 માતાજીરે મને જાણે હાડી સંગે પધરાવીરે,
 મેં જાણ્યું માંપરામાં હું આવીરે; આજા ૧૨
 માતાજીરે કંઈ કંસાર જમાડયો રીતેરે,
 મેં પણ પ્રભુજીને જમાડ્યા રીતેરે; આજા ૧૩
 માતાજીરે વૃષભાનજી મુજ તાતરે,
 ઘરામણી આલી ભલી ભાતેરે; આજા ૧૪
 માતાજીરે તમે જાણે કુળની રીત કરાવીરે,

મુઠ્ઠને સાસરિયે વળાવીરે; આજ્ઞા ૧૫
 માતાજીરે જસોદા સામુજીને પાંચે લાગીરે,
 ઝાટલે હું ઝપ્પડીને જાગીરે; આજ્ઞા ૧૬
 લાડકડીરે તારું સપન જો કાઢી ગયોરે,
 હયાનો રવામી પરસન થાશેરે; આજ્ઞા ૧૭

— ❧ ❧ ❧ —

શાખીઆને શમશાઓ

મીઠડાં ગોરસલો ગોરસલો, તમે ક્યાંનાછો ગીરધાત્રીરે, મીઠડાં
 ગોરસલો હમે ગોકુળના ગી-ધાત્રીરે મીઠડાં ગોરસલો ગોરસલો.
 હારે તારું ગોરસ લાગેછે મીઠું, હારે તારા ખાષ જનનરે
 નથી દીકુરે, મીઠડાં ગોરસલો ગોરસલો. ૮૬
 સરસ્વતી માતને વિનવું, ગણપત લાગુ પાપ;
 અલખત્રી અ ખા આશ પુરજો, ગુણશેવક તમારા ગાયરે મી.
 પથર મળી થઈ પ્રેમદા, ભોજન કરતાં ગાય; અડધુ અ મ
 રેરે કુદડી, તેનું એકુ તે સડેકો ખાયરે; મીઠડાં ૦ ૧
 નાનીધું નખ જોવડારે, અલ્યા કડવાં વેણ ન ખાલ; હુંહું
 વખતી કુંપલી, તને મારીશ પેલે પારરે, મીઠડાં ૦ ૨
 ટુકે પાને આંખલી, લાંબ પાન ખજુર; છોગાળા નર વહી
 ગયા, મારે માથે ભાંગ્યોછે મજુર; મીઠડાં ૦ ૩
 કાંચી તો કેડી ભત્રી, પાકાં ભલેરાં પાન; માયા તો માત્રી
 ભત્રી, નહીં તો ખંચી ભત્રીર કમાનરે, મીઠડાં ૦ ૪
 પાટણ પેટી દો મુખી, નાશુલ નામે નામ; તે નરને આ

હું બહુ, એને છેલ સંગાયે ડામરે, મીઠડાં ૦ ૫
 ડાણિ કામાજો શેવીયો, કેણિ શાળા આગ; કેણિ-કરવત મુ-
 દાવીયાં, કેઈ નાગીને દાનરે, મીઠડાં ૦ ૬
 કાથે હીમાજો શેવીયો, ચુને શાળા આગ; સોપારીએ કરવ
 ત મુદાવીયાં, રાણી નાગરવેલને કાનરે, મીઠડાં ૦ ૭
 એક અંધારી આરડી, બીજી વેરાણ ગત; ત્રીજી શોકને
 ઢાલીયો, એનો ઋધડો લાગ્યો સારી રતરે, મીઠડાં ૦ ૮
 માપાકરો ગોકુળો, હૈયાકરો હાર; હૃદયે કંઈ વીકરો, એ
 ને રાતે કંઈ ભરપારરે, મીઠડાં ૦ ૯
 પાળે નાચે પારવડાં હૃદયે નાચે માર; પરણ્યા એટલા મા
 નત્રી, પીટયા કુંવારા હરાયાં ઢોરરે, મીઠડાં ૦ ૧૦
 ચાર ફાડી ધન કંઈ, કાંકણ મેષ્ટું નિશાન; ઉતર ચુકા કા
 રમા, તારો પીયું પાટયો મશાણરે, મીઠડાં ૦ ૧૧
 મયદે મળો ન ધાલીએ, લીમડો લેરે જાપ; પારકો પુરૂષ ના
 શેવીએ, એતો પરાઢીએ ઉડી ધેર જાપરે, મીઠડાં ૦ ૧૨
 નત્રી આંધુ નવ ઝાંડિયે, સમુદ્ર આંધ્યો કેમ જાપ; વૃક્ષને આં
 ધુ વડોદરાને ગાંદર, તારી ફાઈ છોડવવાને જાપરે, મી ૧૩
 કાળા ગજકણનું કાપકુ, માહી ભરયું છે હોર; ધરનો ધણી
 પિટયો હીનડો, મારો પાડેથી ખાવન વીરરે, મીઠડાં ૦ ૧૪
 સોપારી વખાણુ સોરડી, જેના લીલાજા પોળા રંગ; આ
 વખાણુ પાતળી, જેનાં વાળયાં વળે છે અંગરે, મીઠડાં ૦ ૧૫
 જિંમો ગોરી ઉજળી, જાળ ભરવાને જાપ; કાંટો વાગ્યો

પ્રેમનો, તેનો ઉભી જોલા પાપરે, મીઠડાં ૦ ૧૬
 બાંડી માથે ખેડલુ, માકણ ફાટેહારે; જીવાણી પાસે નાણું
 રહે, તેને બતાવે કેટલી વારરે, મીઠડાં ૦ ૧૭
 અગ કાળુ દાત ઉજ્જો, માથે મેમર માલ; કાસુ વહુને
 દોકડી, તરણનો એક ભરથાર મીઠડાં ૦ ૧૮
 ખાણ જનમી ખેટડી, ખેટાએ જનમ્યો ખાપ; એ અરથ
 કહો મારો ઠાકરો, એમાં ખેડી ભડી કે પાપરે, મીઠડાં ૦ ૧૯
 જળમા ખેડી વર કર, જળમાં ખેડી નાણું; મુસ્તક વાટે ન
 મર, નેત્રી આંખ્ય ફાટે જીવ જનરે, મીઠડાં ૦ ૨૦
 પડી પગ ભાગી નહી, કડકા થયા એ માર; વગર પાંખ
 ઉડી ગઈ, તમે પડીત કરોને વિચારરે; મીઠડાં ૦ ૨૧
 અસિ કુંડમાં નિસરયો, ભમર કુંડમાં નાહય; પડીતા પુણે
 પડિતને, તેનો કુલ વેતને પાપરે, મીઠડાં ૦ ૨૨
 કર વિના જે કામગી, મુખ નીના જે દંત; મુવેલી જીવતાને
 ગળે તમે મોઢાવળે ગુણીયેલ કંથર, મીઠડાં ૦ ૨૩
 રાધા તારૂં રથશ્ય, જેમ આઠામાં લુગ; કસન સરીખા પા
 તળા, તેને દાડી મનાવે કુણરે, મીઠડાં ૦ ૨૪

જાહેર ખખર

નિચે સહી કરનાર નમ્રતા પૂર્વક જાહેર કરે છે કે

નિચે લખેલી ચોપડીઓ અમારી પાસે વેચવાની છે.

પેહેલીના અર્થ ૦-૧-૦ લગનમાં ગાવાનાં ગીત ૦-૩-૦

બીજીના અર્થ ૦-૨-૦ પરનાં ગીતોતનકરવાવિષે ૦-૨-

ત્રીજીના અર્થ ૦-૩-૦ પ્રાઈમરનો તરજુમો ૦-૧-૦

ચોથીના અર્થ ૦-૪-૦ એક-૬ બુકનો તરજુમો ૦-૮-૦

પાંચમીના અર્થ ૦-૫-૦ પાંચ બુકનો તરજુમો ૧-૦-૦

છઠીના અર્થ ૦-૬-૦ મુરખાનીર મુજી વારતા ૦-૧૨-૦

સાતમીના અર્થ ૦-૭-૦ કવિતાના અર્થ ૦-૪-૦

સાતમીના અર્થ ૦-૭-૦ છા ૦-૪-૦

ગુજરાતના સંસ્કૃત ૦-૪-૦ ગુજરાતના પદ્યો ૦-૪-૦

મોરીસના સંસ્કૃત ૦-૪-૦ મોટે ગાજવાના કિસામ ૦-૨-૬

પેહેલુ ધોરાણ ૦-૨-૦ હિંદુસ્તાની મુગાળ ૦-૫-૧

પાક સાચ ૦-૧૨-૦ ગુજરાતના ઇતિહાસના

ગરખાની દલપતરામ પ્રસિદ્ધ ૦-૨-૩

વાળી ૦-૨-૦ વંશાવળી ૦-૩-૦

નાગરની સ્ત્રીઓમાં ગાવા આંક ૧ ચોપડી ૦-૧-૬

નાં ગીત ૦-૧૨-૦ કીતાબો ૦-૦-૬

આ શિવાય કાપડાઓ તથા વારતાઓની તથા નિશા

જમાં ઉપયોગી હરેક જાતની ચોપડીઓ અમારી પાસે વે

ચાવી મળશે માટે જ સાહેબાને મંગાવવાની ખુશી હોય તેમ

જિ ચોષ્ટેઠ કાગળ લખી ખુલાસો કરવો.

કુવરજી હાહીરાંગ

